

AZ ALSÓZEMPLÉNI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1915. ÉVI MÁJUS HÓ 11-IK NAPJÁN
SÁROSPATAKON TARTOTT TA-
VASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA KÁROLY
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

XLI. FÜZET.

SÁROSPATAK
NYOMATOTT A REF. FŐISKOLA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1915.

AZ ALSÓZEMPLÉNI REF. EGYHÁZMEGYE SÁROSPATA-
KON 1915. ÉVI MÁJUS HÓ 11-IK NAPJÁN TARTOTT
KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak :

Bálint Dezső
esperes

Meczner Béla
egyházmegyei gondnok

elnöklete alatt

Horváth János
Máthé Gyula
Keresztúry József
Bartha József
papi

Miklós Béla
Tolcsvai Nagy Barna
Sebeő Gyula
Dr. Kiss Sándor
világi

tanácsbírák.

Janka Károly
Miskolczy Endre
Gecse Lajos
papi

Dr. Asztalos Kálmán
világi

jegyzők.

Zitás Bertalan ref. lelkész, egyházmegyei pénztárnok ; Dr. Szánthó Elek egyházmegyei ügyész ; Gagyí Károly, Matusz Mihály tanító-képviselők.

Batta János, Csontos Gábor, Danyi József, Éles István, Farkas Lajos, Fürjész Tamás, Halmy Miklós, Hazay Béla, Hegedűs László, Kazay Sándor, Kertész István, Köröskényi István, Kőrössy György, Molnár Ferenc, Molnár László, Nagy Károly, Pálóczy József, Rozgonyi Sándor, Sallay Sándor, Soly-mossy József, Sütő Kálmán, Szinyéri György, Szöllőssy József, Tóth Ferenc lelkészek ; Takács Béla h. lelkész ; Szőke István,

Verebéli Barna, Verebéli Dezső, Vitkay Bertalan s.-lelkészek, Csiger Sámuel a sajhídvégi, Kovács Dániel a tarcali, Tóth János a kenézlii egyház képviselői.

I.

Közgyűlési ügyek.

1. Bálint Dezső esperes a benső ember mély meghatottságával, a lélek teljességéből áradó szív ömledezésével terjesztvén Isten elé a forrásukban egy azon tusakodásainkat, reményeinket, vágyódásainkat, kéréseinket, melyek ott vívódnak, kerengenek, bontakoznak, áhítozódnak az élet-halálharc mélységei és magasságai felett a fegyvereinkre győzedelmet, a vérző sebekre és vérző szívekre gyógyulást könyörgők öszszefolyt gondolatában és az Isten előtt való könyörgésekben feltárván a szeretet munkáinak végzésében, az áldozatkészségekben meg nem fogyatkozást ígérő szent fogadalmainkat,

Meczner Béla egyházmegyei gondnok az itt következő, egész terjedelmében jegyzőkönyvbe felvétetni határozott nagy hatást gyakorolt beszéd kíséretében, közgyűlésünket megnyitottnak nyilvánítja.

Nagyiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Közel tíz hónapja lesz annak, mióta a nagy világháború megkezdődött, melyhez foghatót, borzalmasabbat még csak megközelítőleg sem olvashattunk a világtörténelem lapjain.

Habár ezen háború indító okai ma már jó részben kezdenek kibontakozni, mégis a történelem lesz hivatva megítélni, elbírálni, mely irányból és mily alapon indult ki s hová vezethető a kezdeményezés fonala.

Az az egy világosan tárul szemeink elé, hogy az osztrák-magyar monarchia a serajevói büntény után saját erejének meggyöngítése, saját erkölcsi tekintélyének megcsorbitása, saját biztonságának fentartása nélkül az elibe tárt események elől ki nem térhetett s az ellenségei által eléje dobott keztyűt fel kellett vennie.

Mi, a magyar nemzet fiai, habár előre láttuk ezen világháború borzalmaival és veszedelmeit, mégis nem volt közöttünk nézeteltérés s készek voltunk a hazánk iránti veszedelem elhárítását, a haza tekintélyének és erejének megszilárdítását saját fiaink életének megpecsételésével megvédelmezni és megoltalmazni.

Fájdalom nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés, hogy e háború iszonyú áldozatokat fog követelni, a maga borzalmával lett beigazolva. Alig van ma egy-egy család magyar hazánkban, amelynek egy vagy több tagja ne küzdene a harctéren a haza érdekében. Hiszen, ha körültekintünk egyházmegyénk tanácsában, látjuk azt, hogy innen is mennyien hiányoznak. Százezrekre megy azoknak száma, kik hazánk dicsőségéért vérüket ontották és életüket áldozták.

Dehát nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés hazánknak egy nagy, ezeréves történelmi múltja van. Sok csapások érték már a mi magyar hazánkat. IV. Béla király idejében a tatár hordák pusztításai, majd a mohácsi vész veszedelme mind oly szomorú idők voltak reánk magyarokra nézve, amelyek a magyar nemzet létkérdését a legnagyobb mértékben veszélyeztették. És mégis e nagy veszedelmek után is a magyar nemzet lángoló szeretettel és hűséggel tudta hazánkat megvédelmezni és megoltalmazni. Mert a mi szívünkbe kiirthatatlanul bele van vésve az a tudat, amely valóságos htté változott a mi keblünkben, hogy a magyar nemzetet megtámadni, meggyengíteni lehet, de megtörni, megsemmisíteni soha s megfogyva bár, de törve nem, a magyar nemzet élni fog az idők végtelenségéig.

Zárjuk tehát szívünkbe az eddig bennünket ért veszteségek folytán támadt keserűséget és fájdalmat. Hiszen már ez ideig is megnyertük azt az erkölcsi elégtételt, a külföldön is egyhangú felfogás az, hogy az összes nemzetek között a magyar katona a világnak legvitézesebb, legbátrabb és leglelkesebb katonája.

És e mai napon van még nekem egy örvendetes jelentésem — s ez az hogy hősi hadseregünk dicső szövetségeseink a nagy német hadsereg segítségével — az ellenséget az országból kiverte s ma már örömmel mondhatjuk — hogy a magyar haza határában nincs többé ellenség.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Összeültünk e mai napon ismét egyházi törvényeink értelmében egyházmegyénk ügyeinek rendezése és elintézése s magyar református egyházunk felvirágzása érdekében, hogy egyházmegyénk híveinek bizalma foly-

tán ezt a szent és nemes missiókat hiven és lelkiismeretesen teljesítsük. Egyáltalában tehát nem célom nekem az, hogy megnyitó beszédemben e borzalmas világháborúról hosszasabban megemlékezzem. De nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés, midőn magyar hazánk létkérdéséről van szó, midőn éppen mi zemplénmegyebeliek a legközelebbiről láttuk és éreztük minő óriási veszélyben forgott a mi vármegyénk s az ellenség minő pusztításokat és kegyetlenségeket vitt véghez a mi vármegyénkben, ma minden más kérdésnek háttérbe kell szorúlnia s első, most a legégetőbb kérdés az, miképpen igyekezzünk mindannyian módot és alkalmat keresni, hogy ez a háború reánk nézve dicsőséggel és diadallal végződjék.

Nagyon csalódik, aki azt hiszi, hogy kizárólagosan a harctéren lévő fiaink vannak egyedül hivatva a magyar hazát megvédelmezni. Mindannyiunknak, kik a harctéren nem működnek is, meg van adva a mód és alkalom, hogy anyagi áldozatainkkal odaadó munkálkodásunkkal a haza sorsán, a hadseregen is segíthessünk. Arra kérem a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés minden egyes tagját, különösen előljáróinkat, magyarazzák ezt meg a népnek, terjesszék ezt a hitet, jelen időben bizonyára nagyobb szolgálatot alig tehetnek a magyar hazának.

Az én tisztelt barátom az alsózempléni egyházmegye esperese imájában kérte a mennyei Gondviselést, hogy vigye diadalra csapataink fegyverét. Én mint világi ember, mint az egyházmegye világi elnöke, midőn az egyházmegye itt megjelent tagjait szívből üdvözlöm, azzal végzem megnyitó beszédemet, hogy kérem a mennyei Gondviselést, terjessze ki áldó kezeit e dicső magyar hazára s e sokat szenvedett magyar nemzetre. A gyűlést megnyitottnak jelentem ki.

2. Egyházmegyei gondnok felhívására papi főjegyző felolvasta az egyházmegyei közgyűlés alkotó és kötelezett tagjainak névsorát.

A megjelent tagok igazoltattak, a meg nem jelent tagok távolmaradása, kik közül számosan jelentették tébbféle okból származó akadályoztatásukat, — a közlekedési viszonyok nehézségére való tekintettel, — egyidejűleg igazoltnak vétetett.

3. Az egyházak részéről kiküldött képviselők bemutatván szabályszerűen kiállított megbízó leveleiket.

igazoltattak.

4. Olvastatott a Kóczán Miklós világi tanácsbíró lemondásával megüresedett hely betöltésére múlt évi őszi közgyűlés 6. jegyzőkönyvi határozatával elrendelt szavazás eredményének megállapítása végett kiküldött bizottság által felvett jegyzőkönyv, mely szerint világi tanácsbíróvá a beadott 59 szavazatból 54 el, tehát csaknem egyhangúlag Dr. Kiss Sándor sárospataki ügyvéd választott meg.

Közgyűlés a szavazás eredménye alapján Dr. Kiss Sándort megválasztott világi tanácsbírónak kijelenti, felhívja őt a törvényes eskü letételére, melynek megtörténte után egyházmegyei gondnok által a megválasztott világi tanácsbíró szívélyes szavakkal üdvözöltetett.

5. Olvastatott az 1914. évi őszi közgyűlés 7. számú határozatával egyházmegyei tanítói képviselőre Bajusz Imre és Homoky György között elrendelt szűkebb szavazás eredményét, megállapító bizottsági ülés jegyzőkönyve, mely szerint Homoky György 38 szavazattal, Bajusz Imre 24 szavazata ellenében tanítóképviselővé választott.

Egyházmegyei közgyűlés Homoky Györgyöt a szavazás eredménye alapján megválasztott egyházmegyei tanítóképviselőnek nyilvánítja.

6. Esperes jelenti, hogy Éles István a tarcali, Halmy Miklós a bodrogolaszii, Molnár Ferenc a kenézlii egyházközségek megüresedett lelkészi állására meghívás, Molnár László az alsóbereckii, Sütő Kálmán a megyaszói egyházközségek lelkészeivé pályázat útján megválasztottak.

Egyházmegyei közgyűlés jogerőre emelkedett megválasztásuk alapján nevezett lelkészeket állásaikba beerősíti.

7. Nemes Zoltán bodrogszentesi református kántortanító okmányai alapján hivatalába való beerősítését kéri.

Egyházmegyei közgyűlés Nemes Zoltán bodrogszentesi kántortanítót rendben levő okmányai alapján hivatalába beerősíti s megválasztott tanító az esküt leteszi.

8. Esperes felolvassa az egyházmegye múlt évi állapotáról szóló következő jelentését:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Szívesen és tisztelettel üdvözlöm egyházmegyénknek megjelent tagjait. Istennek gondviselő jóvolta és kegyelme megengedte, hogy ebben a válságos időben, ha nem is teljes számban megjelenhetünk e falak között, tanácskozhatunk, foglalkozhatunk anyaszentegyházunk dolgaival; nehéz időket élünk, a megpróbáltatás nehéz napjait melyhez hasonlót még nem értünk s ne is érjen többet sokat szenvedett hazánk, nemzetünk!

Ez a rettenetes világháború, minőt e történelem felmutatni nem tud, amely most a Kárpát hegyormain, kies völgyeiben játszódik le, amely már idáig is milliók véráldozatába került s amely megsibbasztotta, megbénította társadalmi életünk minden intézményeinek működését, nem hagyta érintetlenül anyaszentegyházunkat s annak gyülekezeteit sem.

Százezrek szívében vert tanyát a honfiúi féltékeny aggodalom. A templomok megnépesedtek, hajlékaink templomokká lettek s naponként százezrek kebléből kél a sóhaj, száll az ima megtartó, megsegítő Istenünkhöz a harctéren küzdő, vérző szeretteinkért.

Szorult szívvel, elfojtott lélegzettel lessük, várjuk, mérlegeljük a rettentő eseményeket, hálával borúlunk le a mi erős Istenünk előtt, ki velünk van, fogja kezünket: idáig segített, megtartott s diadalról-diadalra vezérelt.

Egyházi életünk hajója halad tovább a maga medrében, körülte romboló vihar, hullámok csapkodják, — de el nem merítik, — diadalmasan halad tovább-tovább az örvények felett, mert kormányán ül ma is a mi Mesterünk.

A harci riadó közlünk is többeket szólított a küzdőtérre. Lábás Béla tanácsbíró, Dr. Lengyel László ügyészünket és Bálint Bertalan aljegyzőt.

A tanítók közül hadbavonultak: Kántor Mihály, Nagy Dezső cigándi, Négyesi János örösi, Ducsai Lajos, Károlyi János tarcal, Kozma Dezső tolcsvai, Sipos Gyula, Bábonyi Tóth István szerencs,

Kövér Sámuel bodrogolaszii, Fülep Sándor ujcsanálosi, Balázs János erdőbényei, Nyitrai Károly hernádnémetii és Pongrácz Sámuel karosi tanítók. — Az elsoroltak közül állítólag Nagy Dezső orosz, Bucsai Lajos szerb fogoly. Sipos Gyula és Balázs János hősi halált haltak. Adja Isten, hogy a hír ne legyen való!

Fájdalommal emlékszem meg e helyen az élet tusájában elesett két tanácsbíró társunkról is. Gecsey Péter tarcali és Ölbey János cigándi lelkészekről. Az előbbi megérett gabonaként takarított az örökkévalóság csűrébe, az utóbbit élete teljében érte a halál, mindkettő hű sáfára volt a nála letett talentumoknak. Elévülhetetlen érdemeik kísérték sírjukba. Az első mint jószívű adakozó, az utóbbi mint a közügyek fáradhatatlan bajnoka, anyaszentegyházunk nagybuzgóságú apostola áll az örökbíró ítélőszéke előtt. Gecsey Péter 1914. november 20, Ölbey János folyó év március 21-én hunyt el. Elévülhetetlen érdemeiket vezessük jegyzőkönyvünkbe, emléküket őrizzük meg kegyelettel.

Az üresen maradt két tanácsbírói hely betöltése iránt kérem a nagyf. Egyházmegye intézkedését.

A lemondás, nyugdíjazás, halálozás által megüresedett lelkészi állások a lefolyt egyházi év alatt lettek betöltve. *Alsóberecki* Molnár Iászlóval, *Örös* Rozgonyi Sándorral, *Bodrogkeresztúr* Batta Jánossal, *Megyaszó* Sütő Kálmánnal, *Luka* Szinyéri Györggyel, *Kenézli* Molnár Ferencsel, *Tarcal* Éles Istvánnal.

Mindmeggannyi buzgó ifjú apostolai az Úrnak, édes reménységgel nézünk munkásságuk elé, melyhez adjon nekik az Úr segedelmet.

Örömmel jelentem, hogy a Kottán Miklós örökébe Dr. Kiss Sándort majdnem egyhangúlag hívta el egyházmegyénk bizalma.

I.

A hitélet a lefolyt 1914. esztendőben még intenzívebb, közvetlenebb volt egyházközségeinkben, mint máskor. Ami nagyon természetes is. — Istenre, a vallásra még nagyobb szükségünk nem volt soha, mint e válságos napokban

Ha valaha, úgy most van szükség arra, hogy az Úr házában ajtaji minden nap megnyiljanak a hívő lelkek előtt s feltalálják a mit keresnek: enyhületet, vigasztalást. Pár egyházból bepanaszolták, hogy a hétköznapi istenitisztelek nem tartatik meg. Mondja ki határozatilag az egyházmegye, hogy ahol lelkész van, a hétköznapi reggeli istenitisztelek megtartása kötelező.

Lácáról jött jelentés szerint a lelkész vasárnapokon reggel predikál, délután csak imát mond. Láca népes gyülekezet megkívánhatja, hogy a gyakorlat s közszokásnak megfelelően vasárnap délután ott is hirdettessék az Isten ígéje, — legyen az predikálás, vagy bibliamagyarázat.

Az úrvacsora mindenütt kiszolgáltatót évente hatszor. A templomot, úrasztalát népessé teszi a hadbavonultak itthonmaradtjainak lelkiszüksége.

A konfirmandusok majdnem kivétel nélkül a lelkész által készítetnek elő az ünnepélyes hitelesítésre, mely mindenütt a templomi istentisztelet keretén belől tartassék meg az iskolai év bevégeztével.

A vasárnap délutáni ifjúsági oktatás kihalóban van. Még némi maradvánnyal találkozunk, néhány egyházunkban, kol különösen az úrvacsorázáshoz készítetnek elő mindkét nembeli ifjaink. Én ezt elégnék is tartom az ifjúsági egyesületek szervezése mellett.

A házasságkötéseknél az egyházi megáldás sehol el nem maradt. Vegyes házasság a lefolyt 1914. esztendőben kötött 91. A gyermekek vallására megegyezés történt 32 esetben, javunkra 22, kárunkra 10. Az áttérések száma 25; hozzánk 9, tőlünk 16 és utóbbinál 10-el szerepel Luka. — Mindenesetre tudnunk kell a speciális okot, amely már évek óta vajudik.

A vasárnapi munkaszünet még mindig pium desiderium, amelyet jórészen fel is függesztett a mai háborús alkalom.

Felekezeti sérelem nem fordult elő.

A temetők kivilágítása régi rossz szokás, majdnem kiírthatatlan ott, hol sok a vegyes házasság.

Az egyházközségek szegényeiről gondoskodva van intézményileg Mádon, Tályán, Sárospatakon, Tolcsván, Tokajban.

Isten dicsőségére s más címeken tett adakozások részletesen lesznek feltüntetve kerületi jegyzőkönyvünkben. Említés nélkül nem hagyhatom, hogy egyházközségeinknek legnagyobb része kivette részét a hadi célokra tett segélyezésből. A hazafiasan érző nemes szívek megnyilatkozását jólesőleg látjuk azon egyházközségekben, honnan társzekerekkel vittek élelmi s ruházati adományaitak küzdő megsebesült hadfiaink számára. Ilyenek: Tiszakarád, Örös, Sárospatak, Tállya, Nagyrozvágy, Mád, Prügy, Cigánd, Makkoshotyka, Kesznyéten, Sajóhidvég, Csanálos, Erdőbénye, Gesztely, Hernádkak nemes jótékonyágukért fejezzük ki e helyen is köszönetünket, elismerésünket.

Az egyházközség közléte, szervezete és vagyonára vonatkozólag s ismétletek kikerülése szempontjából csak a következőkre kívánok előterjesztést tenni.

A presbyterium mindenütt szabályszerűen van szervezve, kivéven Makkoshotykát, hol 1906. óta nem volt sorsolás, az orsz. törvény értelmében azonnal szervezendő az egyháztanács.

A jegyzőkönyvek még sok helyen bekötetlenek s kitéve az elkallódásnak.

Az egyház okmányait, értékeit őrző láda a legtöbb helyen a lelkészlakon van, néhol, mint Tállyán a főgondnoknál.

A lelkészi könyvtár rendben mindenütt, kivéven Pácin, hol paróchiális könyvtár nincs. Utólag pótlendő. E hiányt a közbejött anyásítás okozta.

Az anyakönyvek mindenütt példás pontossággal vezetettek. nemkülönb. a presbyteri jegyzőkönyvek.

A gondnoki, illetőleg pénztári számadásokról tegnap számolt be a számvevőség.

Az egyház épületei a legtöbb helyen jó karban vannak s tűzkár ellen biztosítva mindenütt, javítás vagy újraépítésre várnak a következő helyeken: Lácán az iskola teljesen elavúlt. Ondon a templom, torony, lelkészlak új fedélzetre vár, új tanterem építésével a jelenlegi iskola alakítandó át a kor igényeinek is megfelelőbb lakássá. Szerencsen a történelmi jelentőségű régi templom fedése elodázhatlan. A gazdag Tállyán a lelkészlak van szegényes állapotban. Taktakenézen az új paplakon kívül minden egyházi épület javítandó. Bájon elavúlt minden. Berzéken paplak, iskola elavúlt. Hasonlag Hernádkakon. Gesztelyen rossz az iskolahelyiség. Ujcsanáloson a lelkészlak vár újításra. Sóstófalván az iskola újraépítésre. Alsódobszán az iskola s templomtető rozoga. Makkoshotykán a templom siralmas állapotra jutott. Alsóbereckiben a paplak újraépítendő s lehetőleg nem a réginek a helyén. Kistárkányban rossz a templom s iskolalak tetőzete. Bodrogszentesen rossz a paplak. Bodrogmezőn javítandó az iskolalak. Agárdon rossz az iskolahelyiség.

A legtöbb egyháznak van ingatlan földbirtoka s bérletileg jövedelmezeti. Most a házi kezelésre gondolni nem lehet. A haszonbér nagy részben befolyt; némi hátrálék van. Bájon, Tállyán, Semjénben, Berzéken, Vámoson, Liskán, Kistárkányban, Kiskövesden a szőlő évek óta nem jövedelmez.

Egyházi, papi, tanítói földek az egyház nevére vannak telek-

könyvezve. Kivéven Ondot, hol a temető nincs az egyház nevében. Egyházi adó, lelkész, tanító fizetése a legtöbb helyen befolyt rendszeresen, némi hátrálék van Lácán, Szerencsen, Megyaszón, Mádon, Tarcalon, Tállyán, Berzéken, Csobajon, Makkoshotykán, Bodroghalászon, Szomotoron, Kistárkányon, Nagykövesden, Kisgéresen, Nagygéresen.

Az egyházmegye gyülekezeteinek tényleges vagyona értékben :

Földekben	---	---	2073244	K 12 f.
Épületekben	---	---	3755530	„ — „
Tőkepénzben	---	---	176004	„ 68 „
Alapítványokban	---	---	131830	„ — „
Alapokban	---	---	46525	„ 27 „
Ingóságokban	---	---	374451	„ 84 „
Hasznos jogokban	---	---	34160	„ — „
Összesen	---	---	6591745	K 91 f.

Az egyházmegye gyülekezetének adóssága tőkesegély tartozás :
138724 korona 22 fillér.

Az egyházmegye pénztári vagyona a múlt évben :

Közpénztári tőke	---	---	9681	K 07 f.
Miklós Béla-alap	---	---	1677	„ 47 „
Meczner Béla-alap	---	---	335	„ 95 „
Belteki Kiss-alap	---	---	273	„ 83 „
Gortvay-alap	---	---	213	„ — „
Összesen	---	---	12181	K 32 f.

Az egyes gyülekezetek pénztára az egyházlátogatóság által megvizsgáltatott, melynek eredménye összeségben :

Bevétel	---	---	433188	K 39 f.
Kiadás	---	---	396197	„ 84 „
Pénztári maradvány	---	---	36990	K 55 f.

Több egyház a kötelezett, leginkább iskolai építkezések miatt jelentékeny adóssággal van terhelve. Így Karád 8000, Cigánd 40000, Pácín 17822, Semjén 25965, Nagyrozvány 17000, Tiszaladány 17000, Szerencs 8365, Mezőzombor 10730, Prügy 15000, Taktaharkány 5580, Sajóhidvég 6300, Megyaszó 27322, Csobaj 19000, Makkoshotyka 3018, Királyhelmece 32000, Kiskövesd 33230, Nagykövesd 10000, Kisgéres 25000, Nagygéres 10000, Bacska 16000 koronával.

Az adók több helyen nincsenek kifizetve : Leleszen, Nagygéresen, Kisgéresen, Agárdon ártér, Kistárkányban állami adó,

Alsóbereckiben, Szomotoron, Csobajon tanítói nyugdíj, Örösön állami adó.

Tökeességében részesültek a múlt esztendőben: Nagygéres 10000, Nagytárkány 5000, Ágcsernő 6000, Alsóberecki 7000, Tokaj 15000, Viss 2000, Rozvágy 15000, Semjén 2000, Pácin 10000 K-ban.

Több egyház még a háború előtt belefogott a nagyobb építkezésekbe — bármily nehezen is — be kellett végeznie. Innen van az, hogy az építkezési kiadás míg az 1914. esztendőben is jelentékeny összeggel szerepel egyes egyházaink számadásainál. — Bacska új templomára fordít 16000, Nagygéres templomra 50, Agárd templom s paplakra 642, Leányvár egyházi épületekre 101, Kírályhalmec iskolára 370, Tárkány iskolajavítás 2000, Tokaj iskola-javítás 191, Liszka új iskolára 33000, Erdőhorváti iskolajavítás 300, Sára 25, Vámosujfalu paplakra 60, Bodroghalász 115, Hotyka 230 koronát festésre; Sárospatak bérház s paplakra 18000, Kenézlő javításokra 300, Taktaharkány vegyesekre 290, Hernádnémeti paplak s iskolára 14313, Alsódobsza vegyesekre 289, Sóstófalva 76, Ujcsanáros 266, Gesztely egyházi épületekre 270, Sajóhidvég 301, Tállya vegyesekre 242, Golop 56, Tarcal 369, Mád egyházi épületekre, szegények házára 2847, Ond javításokra 100, Monok javításokra 237, Ladány egyházi épületekre 82, Rozvágy javításokra 1425, Karcsa 2420 koronát.

Az iskolaügyekről beszámolni nem az én feladatomban. Megnyugtatóan azonban a következőket jelenthetem:

A múlt iskolai év előfelében minden zavartalanul folyt a maga medrében. A tanítók lelkiismerettel végezték magasztos feladatukat; gyermekeink előtt tisztán buzgott a tudomány, a bölcsesség kiapadhatatlan forrása.

A rettenetes világháború rontja az egész társadalmi életet; megzsibbasztotta, változott irányú tevékenységre utalta, bénítólag hatott iskoláink működésére is. Tanítóink egy részét a harctérre szólította el a hazafiúi kötelesség. Iskoláink azonban nem maradtak magokra, vezetés nélkül. Munkájukat legtöbb helyen nemesen érző, lelkes papjaink vették át, kik megérdemlik, hogy neveiket hálás köszönetünk, elismerésünk mellett jegyzőkönyvünkbe vezessük. u. m. Kántor Mihály Cigánd, Nagy Dezső Cigánd, Négyesi János Örös, Bucsai Lajos, Kovalyi János Tarcal, Kozma Dezső Tolcsva, Sipos Gyula Báj, B. Tóth István Szerencs, Kövér Sámuel Bodroghalászi, Filep Samu Ujcsanáros, Balóczi János Szerdahely, Nyitray K. Hernádnémeti, Pongrácz Sámuel Karos, Thuróczy Miklós Sajóhidvég,

Barta Lajos Viss, Rácz Endre, Puskás Lajos, Dancs L., Mikó László, Molnár Miklós Hernádkak, Takács Béla Tiszalúc, Orosz József Kisgéres.

Az így lefolyt félév sem volt zavartalan. A háború változatos esélyei miatt hol egy, hol más hadi célokra foglalták le tantermeinket. Miniszteri rendeletre meg az évváró vizsgákat is meg kellett tartanunk időelött. Adja Isten, legyen módunkban pótolni mielőbb az esetleges hiányokat, mulasztást. A harcban küzdő, fogságban sinlődő tanítóinkat pedig segítse a Gondviselés édes hazánk szent földjére, hogy igaz örömmel ölelhessük őket keblünkre s boldog öntudattal folytathassák nemes munkájukat!

Egyházmegyénk népessége 1914. december 31-én 61243. Született 1970, ugyanannyi meg is kereszteltetett. Halálozás száma 1288, egytől-egyig egyházi szertartással temettetett.

Házasságkötés 316 tiszta, 91 vegyes pár, az egyházi megáldást mindannyi igénybevette.

Konfirmáltatott 493 fi, 521 leány, összesen 1014 .növendék. Az úrvacsorával élők száma a 6 alkalommal 75502.

A különféle célra tett kegyes adakozások:

Isten dicsőségére	9482	K 77	f.
Templomépítésre	408	„ —	„
Iskolaépítésre	2927	„ 50	„
Egyházfentartási alap	1100	„ —	„
Végrendeleti hagyomány	5050	„ —	„
Iskolai célra	110	„ —	„
Vöröskereszt egyesület jár.	1024	„ —	„
Sírhelyre	1000	„ —	„
Olvasó egyesület	100	„ —	„
Orgona-alap	3221	„ 21	„
Összesen	24423	K 48	f.

A vallás erkölcsi élet fejlesztésére jótékonyan ható s már a múlt éven is feljegyzett intézmények, testületeken kívül, újabbak alakulása nem jelentetett be. Isten megsegítő kegyelme kísérje őket szent munkájukban, hogy szolgálatára lehessenek továbbra is anyaszentegyházunknak!

Meg kell még emlékezni egyesek s az egyházak elintézésre váró ügyeiről.

Kiskövesden számadás nem készítettett, ami más egyházban is előfordult amiatt, mert a gondnok a harctéren van. El nem

fogadható mentség. Az egyháznak azonnali intézkedésére nézve példa volna a gondnok helyettesítésére nézve.

Bacsikai egyház 27 éven át hűséges, gondos, szorgalmas, istenfélő gondnoka Bucsai Kostyu János 1914. szeptember 10 én elhalt. Kéri az egyház a Nagyt. Egyházmegyét, hogy érdemes gondnokának emlékét örökítené meg jegyzőkönyvében. Jóleső melegséggel ajánlom a kérelem teljesítését. Vajha minden egyházunknak volna egy ilyen hű, igaz sáfára!

Nagykövesd 1200 korona kölcsönt vett fel felsőbb hatósági engedély nélkül. Meg nem engedhető gazdálkodás. A felelősség a lelkész s gondnokot terheli. Kérem a számvevőséget, el van-e az összeg számolva s hogyan?

Tárkányban 3 évi egyházi adó hátrálék van kiírva Gondnok utasítatik a törvényes úton leendő behajtásra, ha már ez irányban a presbyterium teljesítette a maga kötelességét.

Szomotoron semmi adósság nincs kifizetve. Ez az áldatlan állapot nem új dolog. Az egyház életérdeke kívánja, hogy segítsünk a bajon. Meg kell mentenünk a sülyedő hajót. Tovább nem imonomálhatunk.

Lukán aránytalanul sok az egyházi adó hátrálék. Ennek befizetését záros határidőn belül elrendelte az egyházlátogatóság. Megtörtént-e?

Ond a már felsőbb hatóságok által is kötelezőleg elrendelt iskolai építkezést a háború miatt nem teljesíthette. Igéri, hogy az áldásos békével iskoláját felépíti.

A szerencsi ref. egyháztanács két kegyes alapítvány, illetőleg hagyományról tesz említést. Igaz József 1000 koronát adományozott egyházfenntartási alapúl. Dévai Lajos elhunyt egyháztag pedig végrendeletileg hagyott a szerencsi egyháznak egy 4000 korona értékű külbirtokot. Az elsővel örömmel foglalkoztunk már legközelebbi, őszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 43 ik pontjában. — A nemesen érző, fenkölt gondolkozású, mély vallásosságról tanúskodó Dévai Lajos emlékének itt gyűjtsuk meg a halás köszönet s elismerés fákláját. Örökítsük meg nevét jegyzőkönyvünkben.

Mezőzomboron a lelkész, Móricz István az ifjúság körében vallásos füzeteket és hiterősítő könyveket osztogatott ki, a gyülekezet tagjai között a Téli ujság és Árvaházi képes naptárt terjesztette. A hitelszövetkezetnek melynek elnöke, a mozgósítás óta könyvelő helyettese, a patronáznak alelnöke, az állami iskolában pedig egy bevonult tanítónak teendőit vállalta magára s teljesíti

hazafias buzgalomból, a harctéren küzdő katonáknak itthonmaradt családtagjait imakönyvekkel látta el. — Ime egy szép, követésre méltó példája a belmissiói munkálkodásnak. Így is kell nekünk cselekednünk, a mi tisztünk szerint Móricz István ifjú tisztársunknak pedig apostolkodásáért legyen köszönet, elismerés s mindazoknak, kik erre hasonlóan rászolgáltak.

Tállyáról jelenti az egyházlátogatóság, hogy az alapítványok az alapítók rendelkezésének szellemében kezeltetnek s erről személyes meggyőződést is szereztek. Különben a jelentés itt van gyűlésünk asztalán is. Az iskolában idegen tankönyvek is használatnak. Egyházkerületünk rendelkezése ezt meg nem engedi, de nem is indokolt s nem is fogadható el a tanító védekezése. Ha valamely tankönyv meg nem felelő, első helyen a tanító urak vannak hivatva a bajon segíteni.

Taktakenézen az iskola kérdése még mindig megoldatlan. Szomorú dolog, de itt már nemzedékek fognak tanúskodni a hosszantartó áldatlan állapotról. Legyünk jó reménységgel, hogy már látni véljük a kívánatos jobb jövő derengő hajnalát.

Taktaharkányról panaszzalják a tanítók, hogy az ártért fizetniök kell. Az a kérdés, mint szól a díjlevelök. Vannak-e csonkulva fizetésükben?

Sajókesznyétenben kéri a lelkész, hogy közmegegyezésük szerint gabona fizetése métermázsánként 16 koronában állapíttatik meg. Ugy vélem, hogy a díjlevél értntése nélkül ez az egyház és lelkész magán dolga.

Legyesbényén két egyháztagnak 80, 40 korona székvaltsággal tartoznak, nem fizetnek s a kötvény adást is megtagadták. Kérik az egyházmegye intézkedését. Talán előbb a presbyterium tegye meg a törvényes lépéseket s azután forduljon ha szükséges, a felsőbb hatósághoz.

Az egyházi adóhátrálékra nézve megkértem a végrehajtást. Véke panaszzalja, hogy még máig sem jutott a megelőző évben megszavazott államsegélyhez. Az iskolaszék elnöke forduljon a konventi elnökséghez, vagy előbb az előadóhoz.

Ujcsanárosról özv. Bogárdi Dánielné még mindig kéri férje temetési költségeinek s egyéb értéket képviselő ott hagyott ingóságainak megtérítését. Az odiósussá vált ügy már két év óta kísért. Az egyházlátogatóság jelentése felolvasandó.

Berzékéről a jelentés felolvasandó. Sok itt is a baj, az orvoslás halaszthatatlan.

Kenézlő csekély templomépítési alapját, 1900 koronát hadi-kölcsön papírokba fektette.

Vissról a tanító Bartha Lajos hadbavonúlt, mint tudjuk orosz fogságba került. A tanítói teendőket a lelkész s derék leánya végzi. Fogadják elismerésünket. Ugyaninnen vesszük az értesítést, hogy az egyház derék gondnoka, Szabó Lajos a hősi harcban szerzett sebében meghalt. Legyen neve e helyen is megörökítve. Fentartással közlöm, hogy Bartha József lelkésztanácsbíránkat is nagy veszteség érte, legnagyobb gyermekének Endrének a harctéren ért hősi halálában. Őszintén osztozunk a kedves család gyászában. Adjon nekik Isten vigasztalást életben levő gyermekeik, testvéreikben!

Makkoshotykán jó mederben folyik az egyházi élet patakja. Lelkész és tanítónő bugón teljesítik hivatalos kötelességeiket. Már itt látszik együttműködésük üdvös hatása. A kihalt Rozgonyi család templomi széke a papcsaládnak lett átadva. Kegyes gondolat.

Bodroghalásznál a tanítónő ügye fogja foglalkoztatni közgyűlésünket, esetleg annak bíróságát is.

Bodrogolasziban özv. Szabó Istvánné a papi hivatalnak ajánlódott egy 640 öles Darnó nevű általuk beültetett szőlőt s egy 200 korona értékű tyúkólat. Szép nemes cselekedet, fogadjuk köszönettel, elismeréssel.

Olaszliszka 24000 koronával egy emeletes, a kor igényeinek megfelelő iskolát építtetett. Itt ismét a Gagyi Károly nevével találkozunk, megérdemelné, hogy a tudomány csarnokának falán márványba véssük nevét, de ebben azonban tiltakozik az ő ismert szerénysége. Adjuk meg hát neki mi a megérdemelt tisztességet, nagyrabecsülésünket, őszinte elismerésünket, amellyel ő a boldogító öntudaton kívül teljesen megelégszik. Az iskola építésében övé az oroszlánrész, övé az eszme, övé a fáradság, a rengeteg nehézségekkel járó munkának ő a mestere s azoké, kik buzgóságában segítségére voltak. Gagyi Károly előtt hajoljunk meg s kívánjuk s kérjük Istentől, hogy sokáig legyen öröme áldozatokkal járó műveiben s adjon a Gondviselés a mi anyaszentegyházunknak hozzá hasonló buzgó férfiakat.

Tolcsváról a tanító hadbavonúlt. A helyettesítés balul ütött ki. Jelentés felolvasandó.

Erdőbényén virágzó az egyházi élet. Az új tanítói lakást kökerítéssel vették körül. Egyházi épületek teljesen rendben vannak. Balázs János tanító hadbavonúlt. Teendőit Tatár József nyugalmazott tanító végzi nagy lelkiismerettel, buzgalommal s teljes ered-

ménnyel. Lelkész állatbiztosító egyesületet és hitelszövetkezetet vezet. Saját költségén egy nagy termet bérel az iskola szomszédságában, hol vasárnaponként az egyháztagok vallásos füzeteket, képes és gazdasági lapokat olvasnak. A tél folyamán 12 felolvasási estélyt tartott a lelkész a tanítók, óvónő s lelkészné közreműködésével a háborúról, melynek keretébe bevonták a nagyobb iskolai növendékeket is. Ugyancsak lelkész a Széchenyi Szövetség által is használt Pathé-féle iskolai mozgó fényképgépet szerzett be, a felolvasások s iskolában leendő felhasználás végett. Katonák számára vallásos füzeteket küldött. Téli ujság 32 példányban jár. Ime Erdőbényén a belmissió! Vajha az egészséges szellemet átvinné a közelszől szellő Bodrogkeresztúrba is s áthatná annak minden tagját, kicsinyjét, nagyját, mert hát itt sok a baj, a hiány, a fogyatkozás. Reménységgel nézünk a közel jövő elé s bizunk az ifjú lelkész ügybuzgó munkásságának elmaradhatlan sikerében.

Ez volt a képe egyházmegyénk 1914. esztendejének. Az isteni gondviselésbe helyezett keresztyéni hittel, édes reménységgel kezdtük meg ennek első napjait. Az Isten megsegítő kegyelmébe vetett erős bizodalommal vettük fel s viseltük az élet terhét, gyönyörúséges igáját, hiven munkálkodtunk az Úr szöllőjében s sáfarkodtunk nehézségünkhöz mérten a reánk bízott talentumokkal, a melyekből egyet sem kívántunk elrejteni. — A juniusi véres nap reggelén felkelő nap még pazarúl hintette ránk fénylő sugarait az est alkonya sötét borúval takarta be a földet, hozzánk egész villámok cikkáztak, vihar vonúlt végig szent földünk határain. A hazaszeretet féltékeny aggodalma, bús sejtelen, kínzó gyötrellem, de az igaz ügy diadalában vetett erős hit vert tanyát a honfi keblekben s szólt minden ajakról: ítélet léssen! Így is lett, így is van. Az ítélet szavai még nem hangzottak el. Erős a mi hitünk, reménységünk az igaz bíróban. Népek Istene esdve kérünk, ne szégyeneljünk meg! — A juliusi napok már a történelmi nagy esemény készülődési izgalmaiban telt el. Aranykalászos mezőkről felszálló sóhajok töltik meg a levegőt, a kedveseit féltő szeretet fájó érzése lehat a szívek gyökeréig. Ami azóta történik: legyen a történelemé. A mienk csak a kétség, aggodalom, kínzó gyötrellem harcoló kedveseink, fiaink után.

A világháboru kezdetén a gyümölcsérlelő nyár derekán földünk legnagyobb, leghatalmasabb hadura ezekkel a biztató szavakat intézte katonáihoz: mikorára a fák lehullatják zöld lombjait, ti is itthon lesztek szeretteitek karjai közt. Fájdalom, a

profétia be nem teljesült. Hegyek és völgyek fáí új lomb koszorúval ékeskednek, réteket virágszőnyeg borít, új élet lüktet minden teremtsben, a vérrózsákkal borított hó elolvadva, csörögve szétttekint keskeny medrében. Maholnap egy hosszú esztendő az ígézetes jóslat még nem vált valóra. A viláгурalom, hatalmi vágy mámorától megittasult ellenség a Kárpát szent bérceire vetette magát s nem kímélve vért, életet, elbizakodva számbeli erejében, ádáz tusát vív egyesült hadseregünk hőseivel, hőrsaival. De mi látni véljük a diadal hajnalának hasadását. Látjuk, hogy az ellenség kétségbeesett felhorkanással védekezik a halál ellen s halálos elszántsággal küzdve engednek át minden talpalatti földet. S bár ezer élet árán, de kénytelenek átengedni, mert ez a föld a miénk, a magyar nemzeté, — ne is legyen másé soha!

A hatalmas császár ígéretszerű jóslata nem vált valóra. Kérjük az ég Urát, hogy a megújult lombok lehullatása előtt hozza meg nekünk az áldott békét! Addig pedig küzdünk, munkálkodjunk, bizzunk és reményljünk!

Egyházmegyei közgyűlés az egyházi élet minden ágát felölelő, úgy egészében, mint részleteiben a legnagyobb gonddal és körültekintéssel összeállított jelentésért az esperesnek köszönetét nyilvánítja és annak egész terjedelemben való kinyomatását elrendeli.

9. Esperesi jelentés fájdalommal állapítja meg egyházmegyénk múlt évi veszteségét, mely elévülhetetlen érdemeket szerzett két jelesünknek, nevezetesen, *Gecsey Péter* tarcali és *Ölbey János* cigándi lelkészeknek, kidőltével borított gyászt egyházi életünkre.

Egyházmegyei közgyűlésünk, mind a két elhunytban nemcsak a kiváló lelkipásztort, de tanácskozásainknak is egy-egy vezéregyéniségét siratja kipróbált hűségű tanácsbírái lévén mind a ketten egyházmegyénknek. Érdemeiknek jegyzőkönyvbevétele, emlékük megörökítése elrendeltetik.

Gecsey Péter hosszú lelkészi és tanácsbírói szolgálata alatt, mint egyháza anyagi jólétének megalapozója, mint jószívű adakozó, közintéz-

ményeink bőkezű pártfogója tette nevét a jövő számára is ismertté és áldottá emlékezetét.

Ölbey János, mint a közügyek fáradhatatlan bajnoka, anyaszentegyházunk nagybuzgóságú apostola, mint a családi és baráti szeretet felejtethetetlen mintaképe biztosította a maga számára nemcsak az életében kivívott közbecsülést, hanem halálában is a közrészvétet, mely oly kiemelkedően nyilatkozott meg temetése alkalmából koporsója felett.

Míg Gecsey Péterben az Úrnak megaggott családtalan szolgája, mint érett gabonafej esett a halál aratása alá, addig Ölbey János szerető hitvest és imádott családi kört hagyott maga után az életnek még java korában.

Mindkettőjüknek emléke legyen áldott! Az Ölbey János vesztes kedveseit segítse és áldja meg a gondviselésnek hatalmas Ura, fájdalomukat enyhítse egyházmegyénk őszinte részvéte is, melynek e helyről ad jegyzőkönyvébe foglaltan kifejezést!

10. Esperesi jelentés megállapítja, hogy a harci riadó egyházmegyénk tisztviselői közzül Lábos Endre világi tanácsbíró, Dr. Lengyel László e.-megyei ügyészt és Bálint Bertalan világi aljegyzőt, egyházmegyénk tanítói közzül pedig névszerint a következőket hívta a harctérre: Kántor Mihály, Nagy Dezső cigándi, Négyessy János örösi, Bucsai Lajos, Károlyi János tarcali, Kozma Dezső tolcsvai, Sípos Gyula báji, B. Tóth István szerencsi, Kövér Sámuel bodrogolaszii, Filep Sándor újcsanálói, Balázs János erdőbényei, Nyitray Károly hernádnémetii, Pongrácz Sámuel karosi, Thúróczi Miklós sajjóhidvégi, Bartha Lajos víssi, Puskás Lajos, Dancs Lajos nagyrosványi, Rácz Endre ondi, Mikó László nagygéresi, Molnár Miklós királyhelmei, Takács László tiszalúci és Orosz József kisgéresi tanítókat, akiket legnagyobb részben önzetlen munkával a lelkesek helyettesítettek. A felsorolt tanítók közzül hősi halált haláltak: Balázs János, Sípos Gyula; orosz fogságba jutottak: Bartha Lajos, Dancs Lajos, Nagy Dezső, szerb fogságba esett: Bucsai Lajos.

Egyházmegyei közgyűlésünk tisztelettel és szeretettel emlékezik küzdő világi tisztviselőinkre és tanítóinkra, kik a hazaszeretet legnagyobb erényét, az önfeláldozást életük példájával is szentesítik, Istennek oltalmát és áldását kívánja életükre! A hadbavonult tanítókat helyettesítő lelkészeknek és segédlelkészeknek elismerését nyilvánítja.

Fogságba esett tanítóinknak szívesen kívánja, hogy a gondviselő Isten tartsa, őrizze meg őket, hogy mielőbb visszatérhessenek édes hazánk szent földjére! *Balázs János* és *Sipos Gyula* hősi önfeláldozással bevégzett életére a magyarok Istene tegye fel a híven küzdők koszorúját! Földi porrészeik nyugodjanak békén az ismeretlen hantok alatt, emlékük éljen a hálás utókor szívében! Legyen áldott dicsőséges emlékezetük!

11. Esperesi jelentésből két papi tanácsbírói állás megüresedése megállapítván,

ezen állások betöltésére a szavazás elrendeltetik, a szavazatok beadására határidőül f. évi június hó 5-ik napja kitűzetik.

12. Esperesi jelentés megemlékezik pár egyházból jelentett ama panaszról, hogy ott a hétköznapi istenitisztelet nem tartatik meg és a lácaiak azon panaszáról, hogy a lelkész vasárnapokon délután csak imát mond és nem hirdeti az Isten ígését.

A köznapi reggeli istenitiszteletek tartása kötelezőleg elrendeltetik. Ugyancsak kötelezi egyházmegyei közgyűlésünk a lácai lelkészt a vasárnap délutánonkénti prédikáció, vagy bibliamagyarázat tartására. Ugy a köznapi reggeli istenitiszteletek, mint a vasárnap délutáni igehirdetés elmulasztása — ismétlődés esetén — fegyelmi eljárást fog vonni maga után.

13. Ugyancsak az esperesi jelentésből kitűnik, hogy Lukán tömegesen, számszerint tízen, léptek ki a ref. egyházból és léptek át a görög kath. egyház kebelébe, amely megdöb-bentő jelenségre nézve Farkas Lajos vajdácskai lelkész, mint a lukai egyház volt felügyelő lelkésze előadja, hogy ez a tömeges áttérés az illetők részéről már régóta vajudó szándék végrehajtása volt, egyszersmind jelenti, hogy további hitehagyásuktól nem igen kell tartani.

Egyházmegyei közgyűlésünk megütközéssel értesül a lukai egyház kebelében történt eme tömeges kitérések eseteiről, azok háttérében valami mélyebben gyökerező indokot sejtve, megbízta az egyház ifjú lelkészét, hogy kutasson a baj forrása után s tapasztalatait a bodrogközi lelkészértekezlettel közölve, azzal együtt keresse a baj orvoslásának módozatait is.

14. Esperesi jelentés megállapítja, hogy Makkoshotykán a presbiterium 1906. év óta nem volt kisorsolva.

Egyházmegyei közgyűlés felhívja az egyházközség presbiteriumát, hogy az E. T. I. t.-c. 31. §-ában foglalt rendelkezéseknek mielőbb tegyen eleget.

15. Esperesi jelentés során megállapítást nyert, hogy Pácinban, mint amely egyházközség a közelmúltban anyásítatott, nincs lelkészi könyvtár.

Felhívatik a presbiterium, hogy a lelkészi könyvtár évi járadékait visszamenőleg is fizesse meg, hogy ennek ellenében kérhesse a lelkészi könyvtár darabjait, melyeknek elhelyezésére mindenekelőtt könyvtárszokrénnyel gondoskodják.

16. Esperesi jelentésből kitetszőleg az egyházlátogatók számos egyházközségből jelentették egyik, vagy másik egyházi épület, vagy az összes épületek megújításának, vagy újonnan való építésének szükségét.

Egyházmegyei közgyűlés elrendeli, hogy ezen építkezések szüksége a kinyomatandó esperesi jelentés alapján nyilvántartásba vétessék, hogy a háború lezajlása után a nagyobb átalakítások, vagy egészen új építkezések megvalósítása annak alapján elrendelhető legyen.

Szerencsen azonban a történelmi jelentőséggel bíró régi templom fedése — az épület nagyobb arányú veszélye nélkül — tovább halasztható nem lévén, az egyház presbyteriuma utasíttatik, hogy műbecscsel bíró templomának befedéséről haladéktalanul gondoskodják.

17. Esperesi jelentés felsorolja azon egyházakat, melyek múlt évi adótartozásaikkal hátrálékban maradtak.

Lelesz, Nagygyéres, Kisgyéres, Agárd ártér, Kistárkány, Örs állami adó, Szomotor, Alsóberecki és Csobaj tanítói nyugdíjjárulékbeli hátrálékaik haladéktalan befizetésére felszólítatnak.

18. Esperesi jelentés meleg elismerés hangján emlékezik meg Bucsai Kosztyu János bacskai elhunyt gondnokról, ki egyházközségének 27 éven át volt hűséges sáfára.

Egyházmegyei közgyűlés az Úr igaz és hű munkásának emlékét jegyzőkönyvében örökíti meg, haló poraiban is áldást kíván arra, aki követendő példát mutatott fel istenfélelemmel eltöltött életében arra nézve, hogy miként lehet sáfárkodni az Úr által adott egy talentummal is Isten országa nagyobb dicsőségére. Legyen áldott a „jó és hív“ szolga emlékezete!

19. Esperesi jelentés a szomotori egyház fennmaradása érdekében, — tekintettel a kifizetetlen adósságokra és áldatlan állapotokra, — mélyreható intézkedés elrendelését kéri.

Egyházmegyei közgyűlés az egyház egész anyagi helyzetét feltáró vizsgálat megejtése végett Keresztúry József lelkészi tanácsbíró és Janka Károly lelkészi főjegyzőt küldi ki.

20. Esperesi jelentés a hálás emlékezet világát gyűjtja fel. Dévai Lajos szerencsi lakos azon mély vallásosságról tanúskodó ténye felett, hogy a szerencsi ref. egyháznak egy 4000 korona értékű külbirtokot hagyományozott végrendeletiegg.

Egyházmegyei közgyűlés az érdem iránt való elismeréssel és hálás kegyelettel jegyzi fel a nemesen érző, fenkölt gondolkozású hagyományozó nevét az egyház jóltevői sorába, hogy ekként jegyzőkönyvének lapjáról is hirdettessék a Dévai Lajos áldozatos egyházszeretete.

21. Esperesi jelentés szerint a tállyai iskolában oly tankönyvek is használtak, melyek az egyházkerület által engedélyezve nincsenek, azon indokolással, hogy az Irodalmi Kör azon kiadványai nem megfelelőek.

Egyházmegyei közgyűlés ezúttal mellőzi a Népiskolai Szabályrendelet 25. §-ának 3. ik bekezdésében kirótt bírság alkalmazását, felhívja azonban a tállyai egyház tanítóját, hogy az általa nem megfelelőknek tartott tankönyvekre nézve észrevételeit terjessze fel az egyházmegyei tanügyi bizottság őszi gyűlésére.

22. Esperesi jelentés elsorolja özv. Bogárdi Dánielné újcsanálói lelkész özvegy követeléseit, melyeket férje temetési költségeinek megtérítése és némi értéket képező, ott hagyott ingóságok megváltása irányában támaszt az újcsanálói egyházzal szemben.

Özv. Bogárdy Dánielné követeléseivel az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz utasítatik.

23. Esperesi jelentés feltárja az egyházlátogatói jelentés alapján, hogy Berzéken az iskolaügy holt pontra jutott mert a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében Tóth Ferenc lelkész, ki addig lelkész tanítói minőségben szolgált, tanítói állásáról már 3 éve lemondott és kijelentése szerint nem is hajlandó tanítani, mivel az egyházközség adósegélyét az Egyetemes Konvent nem emelte, illetőleg nem rendezte az egyház érdekei szerint. A kijelentéshez kapcsoltn jelentti az egyház lelkésze, hogy saját jóindulatából lemondása óta is tanít, így a ref. gyermekek nem maradnak oktatás nélkül; az iskolaügy végleges rendezése pedig községi iskola létesítése alakjában folyamatban van.

Esperest felkéri közgyűlésünk, hogy a községi iskola létesítését Zemplén vármegye kir. tanfelügyelője útján és hathatós közbenjárásával szorgalmazza, a berzéki egyház előljáróságát pedig felhívja, hogy a községi iskola létesítését előmozdítsa s egyházi érdekeinket a lehetőség szerint biztosítsa.

24. Esperesi jelentés örömmel állapítja meg, hogy az olaszliszkai egyházközség iskoláját 24 ezer korona költséggel megújította, a népnevelés számára díszes hajlékot emelt, amely munkának az egyház vezetőinek buzgólkodása mellett, — Gagyai Károly kántortanító volt a mozgató ereje.

Egyházmegyei közgyűlés az olaszliszkai egyházközség buzgólkodását örömmel veszi tudomásúl, Gagyai Károly kántortanítónak, e ritka hithűségű, lángoló buzgalmú, az áldozatkészségben is mindig előljáró tanférfiúnak, hálás köszönetét és elismerését nyilvánítja.

25. Esperesi jelentés szerint Bodrogolasziban özv. Szántó Istvánné lelkész özvegy az egyháznak lelkészi javadalom gyanánt egy drb. 640 □ öl területű beültetett szőlőt s egy 200 kor. értékű tyúkólat ajándékozott.

A nemes adományért Egyházmegye hálás köszönetét fejezi ki az áldozatkész lelkész-özvegynek, Isten áldását kéri életére, egyidejűleg felhívja az iránt, hogy az adományokról szóló ajándékozási okiratot az egyházközség részére kiállítani és abban kifejezni szíveskedjék, hogy a szőlőt rendes javadalom gyanánt adja-e az egyházközség mindenkori lelkészének, vagy pedig a lelkész rendes fizetésébe be nem számítható pótlékul. Felhivatik a bodrogolaszi egyház, hogy az ajándékozási okiratot őszi közgyűlésünkre felterjessze.

26. Egyházlátogatói jegyzőkönyv alapján esperes jelenti, hogy a tolcsvai ref. egyház hadbavonult tanítója helyett Rezes András nyugalmazott tanítót alkalmazta, ki a tanítás terén semmi sikert felmutatni nem tudott.

Egyházmegye Rezes Andrást a tanítástól az egyházmegye területére nézve eltiltja, utasítja az egyházat, hogy a tanítás megoldásáról más úton gondoskodjék.

27. Elnökség jelenti, hogy a bírósági ülés a közgyűlés tanácskozási helyén délután 2 órakor fog megtartatni, melyre a bíróság tagjait s az érdekelteket ez úton is meghívja.

Tudomásul szolgál.

28. Múlt évi őszi közgyűlésünk 12. sz. jkvi határozatával az egyes egyházközségek által beterjesztett belmissziói tervezeteket tudomásul vette, a tervezeteket nem adott egyházközségeket tervezeteik beadására, az egyházlátogatókat pedig arra hívta fel, hogy a belmissziói működésről minden egyházközségből jelentést tegyenek. Ezen határozat értelmében beterjesztették belmissziói tervezeteiket a következő egyházak:

Alsódobsza. A lelkész időnkénti házanként való látogatásai, énekkar szervezése, ifjúsági egyesület alakítása, vallásos és gazdasági összejövetelek tartása, lehetőleg gazdakör és

szövetkezet alakítása, valláserkölcsei olvasmányok terjesztése által kívánja a célt megvalósítani.

Bacska. A régóta fennálló énekkart kívánja fentartani, az eddigi vallásos felolvasásokat folytatni, az ismétlődő iskolásokat, mint eddig, ezután is, lelkész által való vallásos oktatásban részesíteni s a szeretet-munkát gyakorolni.

Bodrogkeresztúr a belmissziói munkát a gyülekezeti tagok látogatására, közöttük vallásos iratok terjesztésére, vasárnapi iskola alakítására, ifjúsági egyesület szervezésére, vallásos és ismeretterjesztő előadások tartására kívánja irányítani.

Cigánd 1908. év óta működő, szép könyvtárral rendelkező ifjúsági egyesületét kívánja fejleszteni; jelenleg 52 tagot számláló énekkartát fenntartani, 105 tagot számláló olvasóköre által a népműveltséget emelni, mindezen intézményeket a hitel-szövetkezet anyagi támogatása mellett egy megfelelő helyiségben összehozni és elhelyezni.

Kiskövesd a már két év óta gyakorolt vallásos és ismeretelő előadásokat igyekszik állandósítani, a már 3 éve szervezett énekkart új erőhöz segíteni, ifjúsági egyesületet felállítani, vallásos irányú szórakoztató délutánokat tartani és végül jótékony leányegyesületet szándékozik alakítani.

Ónd jelenti, hogy az egyház jelenlegi tanítójában, a belmissziói munkában nincs olyan munkatársa, akivel az általa már 30 évvel ezelőtt megalkotott énekkart talpra állítsa s általában is vele karöltve belterjesebb munkát végeztesen. A lelkész a cura pastorálist kívánja gyakorolni, melyben eddig se volt soha hiánya gyülekezetének.

Szomotor az egyháziasság, a hovatartozandóság büszke öntudatát szeretné felköltetni, e célból egyháztörténelmi nagyjainkat akarja felolvasásaiban ezután is ismertetni, e mellett a cura pastorálist gyakorolni. Egyöntetű utasítást látna az eljáráshoz szükségesnek.

Tállya jelenti, hogy ott minden oly belmissziói intézmény megvalósult, ami a helyi körülmények szerint lehetséges, nevezetesen: a szegényekről gondoskodnak, a szegény gyermekek ingyen kapnak tankönyvet és lábbelit; van nőegyletük, énekaruk, vasárnapi iskolájuk, télen felolvasásokat tartanak.

Tiszatokaj is azt jelenti, hogy ott a belmissziói munka régebben folyik. Van régen énekaruk, hatalmas tevékenységet végző ifjúsági egyesületük, 5 ágyas szegényházuk. A lel-

kész Kistokajban havonként gyermek istenitiszteletet tart, az iparos tanulókat vallásos oktatásban részesíti, a betegeket látogatja, felolvasásokat rendez, hiterősítő iratokat terjeszt nagy eredménnyel.

Egyházmegyei közgyűlés a beterjesztett belmissziói tervezeteket tudomásul veszi, a tervezetet még ez ideig sem adott egyházakat felhívja, hogy belmissziói munkaprogramjukat oly időben terjesszék be az esperesi hivatalhoz, hogy azok az év folyamán a lelkészértekezleteken tárgyalhatók legyenek; felkéri egyidejűleg az esperest, hogy az egyházlátogatói jelentéseket bocsássa a lelkészértekezletek rendelkezésére, hogy a végzett belmissziói munkáról tájékoztatást szerezhessenek.

29. A tállyai egyház alapítványainak kezelésére, az alapítványok megfelelő módon való használatának megvizsgálására egyházlátogatóság figyelme különösen felhivatott; erre vonatkozóan egyházlátogatóság és lelkész külön jelentésben, de egyértelműen jelentik, hogy az alapok, alapítványi pénzek rendben vannak s a kamatjövedelem a kitűzött célra fordíttatik.

Egyházmegyei közgyűlés helyeslően tudomásul veszi.

30. A tiszaladányi egyház birtoksérelmi ügyében Dr. Szánthó Elek egyházmegyei ügyész jelenti, hogy a jelen viszonyok és körülmények között az még mind ez ideig elintézhető nem volt.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és annak legközelebbi gyűlésen való előadásával továbbra is Dr. Szánthó Elek egyházmegyei ügyészt bízza meg.

31. A szomotori lelkészlak megújítási ügyének szervezésére kiküldött bizottság jelenti, hogy ez idő szerint ezt a dolgot elintézni nem lehet.

Tudomásul szolgál.

32. A bodrogkeresztúri egyház templomfedési ügyére vonatkozólag építési és kölcsönvétel iránti engedély tárgyában beadott, kellően felszerelt kérelemre vonatkozólag

egyházmegye határozatilag kimondja, hogy a kölcsönvételt jóváhagyólag azzal a kikötéssel terjeszti fel az egyházkerülethez s az építési engedélyt azzal a meghagyással adja meg, hogy a kölcsön megnyerése után az épület további romlásának megakadályozása céljából azonnal kezdje meg az építkezést.

33. Néhai Gecsei Péter ama kérelmét, hogy a tarcali egyház parochiális épületének fenntartására adott 4000 koronát egyházfenntartási alappá változtassa át

egyházmegyei közgyűlés napirendről levenni határozza, mert a 4 példányban kiállítva kívánt alapító levél mindezideig be nem érkezett, a lelkész elhalálása miatt további intézkedés lehetetlenné vált.

34. Az 1914. év tavaszi egyházmegyei gyűlésnek 45, 77, 86 s az 1914. év őszi közgyűlésnek 19 és 29 szám alatt jelzett határozataiban foglalt ügyekre néve elháríthatatlan akadályok miatt előterjesztések nem tétetvén,

ezek az ügyek továbbra is nyilvántartásban maradnak.

35. Az 1914. évi őszi egyházkerületi gyűlés a Kálvineummal kapcsolatosan részletes jelentést kér egyházmegyénk esperesétől az egyházmegye, illetve a lelkészek részéről történt adakozásokról.

A kért esperesi jelentés még a nevezett kerületi gyűléshez beterveztetett s ennek elismerése az ezen gyűlés 24. jegyzőkönyvi pontja alatt meg is történt.

36. Az egyházkerületi tanügyi bizottság legközelebbi (1914. nov.) ülésének 5. p. alatti javaslatára hozott azon határozat, miszerint az esperesek, lelkészek, tanítók stb. szigorúan utasítatnak az iskolai szabályrendeletben követelt iskolatisztogatás, fűtés, mulasztási kimutatások pontos kezelése, ifjúsági könyvtár beszerzése, az iskolalátogatási jegyzőkönyveknek pontos kitöltése, ezek statisztikai adatainak az iskolalátogatás megjelenése előtti elkészítésére :

tudomásúl szolgál s az érdekeltek ezek betartására figyelmeztetnek.

37. Ugyanazon egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének azon utasítása, mely szerint a nyugdíj-özegei illetmények, járulékbefizetések stb. a postaköltségek megkiméltése szempontjából csekk számlán történjenek :

tudomásúl szolgál azzal a kijelentéssel, hogy az egyházmegye pénztárnoka a csekk-számlát már bevezette.

38. Egyházkerületünk múlt évi őszi közgyűlésének 54. sz. jkvi határozatával felhívta az egyházmegyéket, hogy az egyetemes konvent 1914. évi ülésének 129. sz. határozata szellemében a reformáció 400-ados évfordulója megünneplésének méltó módozatául szolgáló, az E. T. VI. tc. második részében körülírt valamely szeretet-intézmény felállítása, vagy a már meglévők erősítése és fejlesztése iránti esetleges javaslatokat a folyó évi tavaszi egyházkerületi gyűlésre terjesszék fel.

Egyházmegyei közgyűlésünk az E. T. VI. tc. második részében (68—71. §-ok) célja és milyenségére nézve körvonalazott keresztyén felebaráti intézetek mindenikének létesítését és az azok által kitűzött cél megvalósítását eszményi feladatnak tekinti ugyan, de a rendelkezésünkre álló anyagi erőforrásokkal számotvetve, egy oly szeretetintézménynek az egyetemes ref. egyház által való felkarolását tekinti elsőrangú feladatúl, amelyet a létesítés sorrendjébe maga

a viharzó élet emelt elsőnek, amelyik ma az élet követelményei által az áldozat kimeríthetetlen forrásaihoz, az érző szívekhez a legkönnyebben férközik és ez nem más, mint egy egyetemes reform. árvaház intézménye.

Voltak árváink, akiknek gondját a Jézus nevében felvenni kellett eddig is, de a világokat alapjaiban rengető háború az árvaság tömegtermelője lett s a teljes árvaság lehetőségét a félárva sok-sok ezre által az élet szomorú valóságához óriási léptekkel közelebb hozta.

Ezek neveléséről és önfentartó munkára való képesítéséről keresztyéni szeretettel gondoskodni nemcsak elsőrendű egyházi és nemzeti érdek, hanem elsőrendű keresztyéni és honfiúi kötelesség.

Az árvaházat országosnak és egységesnek óhajtani látni közgyűlésünk nemcsak az egységet javalló létesítési, szervezeti és fenntartási nyomós okokért, hanem azért is, hogy a szeretet egybeforrasztó ereje a reformáció évfordulóján dokumentáltassék általa. Az árvaház létesítői és fenntartói volnának:

- a) az egyetemes egyház,
- b) a ref. egyházközségek,
- c) a ref. hívek.

Az egyetemes egyház az egyetemes konvent által meg találná bizonyára a módját a magyar állam útján ahoz, hogy az intézménynek egyik alapvetője lehessen.

A ref. egyházközségek részint egyszer s mindenkorai alapvető adományokkal hordanák össze az intézmény falait és tetőzetét, részint évi költségvetéseikbe beállított állandó összegekkel biztosítanak annak fenntartását.

Inkább az alapvetés, mint a fenntartás munkájánál főtényezőnek sorozzuk be a ref. egyéneket.

Közismert dolog, hogy az emberek milliói előtt mindig az időszerű dolgok a legnépsze-

rúbbek. A háború remélhető közeli végével egy árvaház eszméje előtt erősebb ráhatás nélkül is megnyílnak a szívek. Meggyőződése e tekintetben közgyűlésünknek, hogy a magyar ref. lelkeszi kar egyéneket átható apostoli lángolására egyházunk egyeteme mint biztos alapra építhet.

Meglevő intézmények fejlesztését azért nem látja közgyűlésünk helyénvalónak, hogy az intézménynek már eredete is a nagy évforduló idejével essék össze.

Kimondandónak véli közgyűlésünk alapelvein gyanánt, hogy a most folyó világháború hőseinek árvái elsősorban vételessen figyelembe az árvaházba való felvétel alkalmával.

39. Dr. Okolicsányi Kúthy Dezső egyetemi m.-tanárnak „A tüdővész elleni védekezés“ c. műve az Egyetemes Konvent által a főt. egyházkerület útján ajánlatván:

a népiskolai könyvtárak részére mint közérdeket szolgáló mű, beszerzésre melegen ajánlatik.

40. Főtiszteletű Egyházkerület — az egyetemes tanügyi bizottság javaslatára — a népiskolai tankötelezettség akadálytalan megvalósítása céljából, szükségesnek tartván a községi „iskolai segélyalapok“ létesítését, ez irányban társadalmi akció megindítását sürgeti, hogy minden iskolaköteles tanuló iskolabajjárása megkönnyíttessék.

Tudomásul vétetik is az iskolafenntartók figyelmébe hathatósan ajánlatik.

41. Mult évi őszi egyházkerületi gyűlés 94. sz. jegyzőkönyvi határozatára való hivatkozással is az ezen határozatban foglaltak figyelembevételével mellett beterjesztett megerősített végett a bodroghalászi egyháznak a „Bodroghalászi kisvasút“-tal kötött kisajátítási szerződése, melynek értelmében a nevezett egyház, a bodroghalászi 45. számú betét 769. hr. sz. alatti

ingatlanból 420 □-ölet az ugyancsak nevezett vasutttársaságnak 1 kor. □ ölenkénti árért eladott.

Egyházmegyei közgyűlés a presbiteri és közgyűlési határozatokkal elfogadott kisajátítási szerződést annyival inkább jóváhagyja, mivel a kisajátított területért fizetett kisajátítási összeg, — mely elkölthetetlen lelkészi alapként, mint kisajátítási tőke kezelendő, — gyümölcsözőleg elhelyezve oly kamatot biztosít, mely az elvesztett területért a lelkészt bőven kárpótolja, ezért a szerződést megerősítés végett az összes iratokkal a főt. egyházkerületre ajánlólag felterjeszti.

42. Igaz József szerencsi lelkész 1000 koronás alapítvány-oklevelének végleges megerősítéséhez Egyházkerület kívánja az egyház közgyűlésének elfogadó határozatát, az alapítólevélnek 4-ik példányban leendő kiállítását s az egyházmegyei jóváhagyást.

A kívánt iratok beszerezve a Főtiszteletű Egyházkerülethez felterjesztetnek.

43. Olvastatott az egyházmegyei missziói bizottságnak Sárospatakon 1915. évi május hó 10-én tartott ülésében felvett jegyzőkönyve, amint következik: Jegyzőkönyv Felvett az alsózempléni ref. egyházmegye misszióügyi bizottságának Sárospatakon 1915. évi május hó 10-én tartott ülésében. Jelen voltak Bálint Dezső esperes, Janka Károly missziói előadó.

Egyházmegyei missziói előadó előterjeszti a bacskai és bodrogszentesi missziói egyházak 1914. évi állapotáról készített összefoglaló jelentését.

Egyházmegyei missziói bizottság az előadói jelentésből örömmel győződött meg a kebelbeli missziói egyházak virágzó állapotáról, a missziói lelkészek buzgó és eredményes munkásságáról, az egyházak híveinek vallásos buzgóságában, hitelveinkhez való erős ragaszkodásában, valamint anyagi áldozatkészségében is megnyilatkozó, élő, munkás hitéről.

Az előadói jelentés alapján a következő határozati javaslatokat terjeszti az egyházmegyei közgyűlésre:

1. Felhívatik a bacskai missiói lelkész, hogy részletes úti naplóját, — melyet a maga által készített rovatos íven is kiállíthat, — pótlólag oly időben küldje meg, hogy a főt. egyházkerületi közgyűléshez az egyházmegyei jelentéssel együtt még felterjeszhető legyen.

2. Felkéri a főt. egyházkerületet, hogy az egyetemes konventhez felterjesztést tenni méltóztassék az iránt, hogy a missiói jelentésekhez mellékletül szolgáló 2. és 4. sz. rovatos kimutatás helyett a célnak megfelelőbb és áttekinthetőbb kimutatásokat kiadni szíveskedjék az előadói jelentésben foglalt részletes indokolás szerint.

3. A bodrogszentesi missiói lelkész azon kérelmét, hogy missiói segélye rendes lelkészi fizetésébe ne számítassék be, azzal a tiszteletteljes kérelemmel terjeszti fel pártolólag, hogy a már különben folyamatban levő eljárás eredményes keresztülvitelét elősegíteni méltóztassék.

4. A bacskai egyház azon kérelmét, hogy az egyházmegye és egyházkerület által tőkesegélyre javaslatba hozott 7000 koronányi ajánlati összege le ne szállíttassék, meleg ajánlattal terjeszti fel, fedezet esetén másnemű segélyre is szívesen ajánlja.

5. Mindkét missiói lelkésznek az ingyenes vallásos iratok kiszolgáltatása iránti kérelmét a leghathatósabbban ajánlja egyházi főhatóságaink buzgó figyelmébe.

6. Felhívja a missiói lelkészeket, hogy jövődre az iskolalátogatási jegyzőkönyv másolatát is becsatolják, még pedig a nem-felekezetünkbeli iskolákból is, — a vallás- és énektanítás eredményének megállapítására való szorítkozással.

7. Felhívja a bodrogszentesi missiói lelkészt, hogy a „Vagyonleltár“ másolatában jövőre a vékei leányegyház takarékmagtári állományát is tüntesse fel pénzürtékben — az egyetemes konvent által az adósegély megállapításánál elfogadott és használt egységárak alapján.

8. Felhívja végül a bacskai missziói lelkészt, hogy a szervezet szempontjából az egyházi törvények értelmében Battyán és Bély egyházközségeket, mint fiókegyházakat tüntesse fel és nem mint társegyházakat; mindkét helyen 1—1 gondnok mellett két-két presbiter választásáról gondoskodjék.

Egyházmegyei közgyűlés a missiói bizottság jelentését meglelégedéssel és örömmel veszi tudomásul, 1—8. pontok alatt előterjesztett javaslatait határozati erőre emeli, a missiói egyházak által beadott jelentéseket s az azok alapján készített előadói jelentést összes mellékleteivel és ezen határozatával együtt az egyházkerületre felterjeszti.

44. A tiszaladányi ref. egyház kéri, hogy a kisbirtokosok földhitelezésénél fennálló egyházi tartozásának esedékes részlettörlesztésére 600 koronát, mit más úton előteremteni nem tud, az egyház vagyonát képező „harang-alap“ betétből fizethesse ki, azzal a kötelezettséggel, hogy mihelyt az egyháztagok hátrálékaikat befizetik, a kölcsönt a „harang alap“-nak azonnal visszatérítik.

Tekintettel azon körülményre, hogy a kölcsönfelvétel ügye nem lett az egyházi közgyűlés elé terjesztve, egyházmegye útasítja a tiszaladányi egyházat e hiány pótlására, egyben kijelenti, hogy ha a közgyűlés beleegyező határozata be lesz terjesztve, a kölcsön felvételének engedélyezését az egyházkerületnek ajánlani fogja.

45. Özv. Erdélyi Józsefné a Gecsey Péter-féle kiházási-alapból Mária leánya kiházásítására 200 kor. segílyt kér.

Egyházmegye a mellékelt házassági anyakönyvi kivonat alapján kérelmező részére a Gecsey Péter-féle alapítvány *egy évi* kamatát megszavazza; az esperest annak kiutalására felhatalmazza.

46. A semjéni református egyház lelkészválasztásra jogosult tagjai nevében Sütő Kálmán, Sipos Imre, Tóth János, Borcsik Ferenc, Sípos István egyházközségi választók azzal a kéréssel járúlnak a nagytt. egyházmegyei közgyűlés elé, hogy a megüresedett semjéni lelkészi állásra pályázók sorából Körössy György újcsanalosi lelkész zárassék ki, mert új álló-

mási helyén a törvényszabta egy évet még nem töltötte el, amelynek eltelte előtt a törvény világos rendelkezése szerint nincs jogosultsága más helyre pályázni.

Egyházmegyei közgyűlés ezt az ügyet, mint tárgyalant, napirendről leveszi s mivel a már megejtett választás felebbezés alatt áll, a kérelmet az egyházmegyei bíróság elé utalja.

47. A tarcali egyház lelkészi díjlevelének megváltoztatását kéri s e célból beterjeszti az új díjlevel 3 példányát s a díjlevel megváltoztatását célzó egyházközségi közgyűlés jkőnyvi határozatát.

Egyházmegyei közgyűlés a kérvényt mellékleteivel együtt visszateszi a tarcali ref. egyház presbiteriumához azzal az útasítással, hogy az új díjlevelben részletesen kimutatandó a lelkész javadalmát képező ingatlan mennyisége hrji. tlkvi. számmal, továbbá az eddig természetben kiszolgáltatót fizetés mennyisége tételről-tételre (11 öl kemény tűzifa és rozs), a régi díjlevelek eredetben, vagy hiteles másolatban csatolandók, úgyszintén a díjlevel elfogadását tárgyzó presbyteri és egyházközségi közgyűlések határozatai. Megyjegyezni kívánja egyházmegyei közgyűlés azt is, hogy sem az egyháztanácsnak, sem az egyházközségi közgyűlésnek, de még a felettes egyházi hatóságnak sincs joga lelkészt útasítani arra, hogy a javadalmához tartozó ingatlant miként használja.

48. Batta János, bodrogkeresztúri lelkész kéri az egyházmegyét, hogy a főtiszteletű egyházkerületnél 120 koronát eszközöljön ki neki a szegii állami iskolában teljesített vallásoktatás miatt felmerült fuvarköltségek fedezésére.

Tekintettel arra, hogy az egyházkerületnek erre semmi alapja nincs, útasítja az egyházmegye kérelmező lelkészt, hogy kérelmével forduljon az egyházmegyei segélyosztó-bizottsághoz.

49. A bodrogkeresztúri egyház 5 példányban kiállított lelkészi díjlevelét — egyházmegyei jóváhagyás végett — az esperesi hivatalhoz beküldötte; a lelkész azonban megjegyzi, hogy e díjlevelek nem egyeznek meg az 1889. évben kiállított díjlevéllel, sőt attól lényeges eltérést mutatnak, nagyobb mérvű jövedelem csokkulással. Kéri tehát, hogy míg az innen eredt zavar eloszlattatik s a díjlevelek a régi díjlevéllel való összehasonlítás után megerősíttethetnek, addig az 1889. évben kiállított díjlevél szerint élvezhesse lelkészi javadalmát.

Egyházmegye tudomása szerint a bodrogkeresztúri díjlevél nem változott, sőt a jelenlegi lelkésznek négy elődje ezen díjlevél szerint élvezte lelkészi javadalmát; amennyiben azonban a földek holdankénti értékelésénél különbség mutatkoznék a szerint, amint azok kataszteri, vagy magyar holdanként vannak felvéve: útastítatik az egyház, az így keletkezett hiányoknak kongrua emelés útján leendő pótlására.

50. A folyó évi június hó 10 én Miskolcon tartandó egyházkerületi közgyűlésre képviselőkül kiküldettek az elnökség mellett:

Lelkészi részről: Hézsér Emil, Bartha József papi tanácsbírák és Janka Károly papi főjegyző, mint rendes tagok, Keresztúry József papi tanácsbíró, mint póttag;

Világi részről: Miklós Béla, Dr. Kiss Sándor és dr. Kovács Gábor világi tanácsbírák, mint rendes tagok, Sebeő Gyula világi tanácsbíró, mint póttag.

51. A taktaszadai ref. egyház beterjeszti 1915. évi április hó 18-án tartott egyháztanács ülésének jegyzőkönyvi kivonátát, melyben kéri, hogy gesztelyi birtokát 1916. év január 1-től következő 6 éven át évi 200 kor. bérösszegért, tehát 140 kor.-val kevesebbért, mint eddig, Klein Adolf gesztelyi birtokosnak bérbeadhassa.

Egyházmegye mérlegelve a mai nehéz bérbeadási viszonyokat, az egyház kérelmének helyt ad, a bérleti szerződés megkötésére az egyháztanácsot felhatalmazza.

52. Az újcsanálói ref. egyház egyházfentartási alapot létesít oly módon, hogy évenként 100 éven át 30 koronát tőkésít s kéri az egyházmegyétől e határozatának jóváhagyását.

Egyházmegye örvendetesen veszi tudomásul az egyház nemes szándékát, a határozatot jóváhagyja.

53. A sóstófalvai ref. leányegyház egyházfentartási alapot létesít úgy, hogy évenként 100 éven át 20 koronát tőkésít s kéri az egyházmegyétől e határozatának jóváhagyását.

Egyházmegye örvendetesen veszi tudomásul a sóstófalvai leányegyház nemes szándékát, a határozatot jóváhagyja.

54. A sajhídvégi egyház presbiteriuma azon kérését terjeszti az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy miután az egyházi közgyűlés az 1915. évre, egyházmegyei útasítás nyomán készített adókimutatást, azok ellen különféle kifogást emelvé, el nem fogadta: gondoskodjék az Egyházmegye arról, hogy a shídvégi egyház az 1915. évre egyházi adókimutatással el legyen látva.

Egyházmegyei közgyűlés felhívja az egyház presbiteriumát, hogy az adókimutatási lajstromot az E. T. III. t.-c. 19. §-a értelmében közszemlére tegye ki s e szakaszban foglalt további intézkedések értelmében járjon el.

55. Czecz András legyesbényei lelkész nagyfokú tüdőhurútjának gyógyíttatására egy évi szabadságoltatását, ez időre szolgálatképtelenségének megállapítását s a káplántartási segély és kápláni fizetés kieszközlését kéri.

Egyházmegyei közgyűlés Czecz A. legyesbényei lelkész a zemplénavármegye tiszti főorvosa által kiadott orvosi bizonyítvánnyal igazolt, általános testi gyöngeségéből és nagy fokú tüdőhurútjából származó szolgálatképtelenségét megállapítja, a kért egy évi szabadságidő engedélyezésére a főt. egyházkerületnek melegen ajánlja, kérvényét a káplántartási jogosultság megállapítása végett a főt. egyházkerület útján az egyetemes konventre felterjeszti, meleg szeretettel óhajtva, hogy a szabadságidő alatt juttassa Isten a kérvényező lelkészt testi erőinek és egészségének teljes birtokába!

56. Sütő Kálmán volt semjéni, jelenleg megyaszói lelkész, lelkészutódjával szemben az érvényben levő egyházkerületi szabályrendelet értelmében az általa telepített gyümölcsösben található 249 drb nemes gyümölcsfa, a gyümölcsös kerítés oszlopai és a presbitérium által megbecsült istállótrágya értékének összesen 314 koronában való megállapítását kéri.

Egyházmegyei közgyűlés Sütő Kálmán jávára semjéni lelkész utódjával szemben a megváltandó beruházás értékét 314 koronában megállapítja, de kimondja, hogy a presbitérium a megváltandó ingók mennyiségét állapítsa meg az e.-m. képviselőletében kiküldött Miklós Béla vil. tan.-bíró közbenjöttével, mivel a beadványból nem tűnik ki világosan, hogy az élőfák felszámolása a presbitérium, vagy annak megbízottja jelenlétében megtörtént volna.

57. Székely Imre taktaszadai felügyelő lelkész e minőségben 1914. november óta teljesített működéséről szóló jelentésével kapcsolatban meleg elismeréssel szól Matusz Mihály taktaszadai tanító páratlan lelkesedéssel végzett egyházi és közjóra irányuló tevékenységéről, mely minden dicséretre és jutalmazásra érdemes.

Egyházmegyei közgyűlésünk örömmel és a legnagyobb elismeréssel veszi tudomásul Matusz Mihály tanító egyházi és közeleti sok irányú tevékenységét, amelyet az egyház táborigyelésének lelkészi szolgálataira behívott lelkésze távollétében páratlan ügybuzgalommal végez, amelyért midőn a maga részéről köszönetét is nyilvánítja, a jutalmazást illetőleg megfelelő fedezet hiányában, de azért sem hozhat határozatot, mert az egyház lelkésze helyett teljesített szolgálataiért a lelkész részéről kell érdeme szerint díjazatnia.

58. Székely Imre taktaharkányi lelkész 1914. évi őszi egyházmegyei közgyűlés 46. sz. jkvi határozatára való hivatkozással jelenti, hogy Csikos István nyugdíjazott II. tanítónak a nyugalomba menetelekor a presbitérium által megejtett végszámadás alkalmával az 1914. évi tavaszi közgyűlés 64. sz. határozatával megállapított 43 korona tandíjkártalanítási külömbözet az egyház gondnoka által kifizettetett s a második tanítói állás új díjleveléből, valamint a javadalmi jegyzőkönyvből is az egyetemes adóalapi segélyben fedezetet nem találó 79 kor. tandíjkártalanítási összeg az egyházmegye fent hivatkozott határozata értelmében kihagyatott. Ezen elvi álláspontból folyólag kéri a lelkész, hogy hasonló eljárás követésére adjon az egyházmegyei közgyűlés utasítást arra az esetre, ha a taktaharkányi kántortanítói állás megüresedik és a választásból folyólag a díjlevel megújítása válik szükségessé.

Egyházmegyei közgyűlés a taktaharkányi kántortanítói állásban beállható változás esetére a taktaharkányi kántortanítói díjlevel megújításánál s az ez alapon megállapítandó javadalmi jegyzőkönyv felvételénél az egyházmegye közigazgatási bíróságának 1913. évi április hó 21. napján hozott ítéletével megállapított 97 korona tandíjpótlék összege a díjlevelből és javadalmi jegyzőkönyvből kihagyassék, mint amely összeg csak a jelenlegi kántortanító személyi pótlékát képezi.

59. Székely Imre taktaharkányi lelkész múlt évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 51. és ugyanazon évi őszi közgyűlés 47. számú jkvi határozatára való hivatkozással a lelkészi díjlevél újabb értékelését s a mai viszonyoknak megfelelő megállapítását kéri, mivel a jelenben érvényben levő 1879. évben készült díjlevél több tételében az akkori tényleges állapotokhoz képest lényeges változás, több irányú apadás következett be.

Egyházmegyei közgyűlés Bartha József papi és Sebeő Gyula világi tanácsbírákat bizza meg, hogy az E. T. I. t.-c. 115. §-ban foglalt korlátozások figyelembevételével a taktaharkányi lelkészi díjlevelet az egyház presbitériumával egyetértőleg a változások következtében beállott szükséghez képest megújítsák és újra értékeljék.

60. Számvevőszék beterjeszti az egyházmegyei pénztár és dékáni számadás megvizsgálása és a járási számvevők jelentései alapján az egyházak 1914. évi számadásainak megerősítése tárgyában felvett következő jegyzőkönyvét:

JEGYZŐKÖNYV,

felvétellett Sárospatakon, 1915. május 10-én megtartott számvevői ülésben.

Jelen voltak: Bálint Dezső esperes, Janka Károly főjegyző, Zitás Bertalan pénztárnok, Keresztúry József, Bartha József, Gecse Lajos számvevőszéki tagok, az utóbbi úgy is, mint a számvevőszék jegyzője.

I. Számvevőszék megvizsgálta úgy az egyházmegyei pénztárnok, mint a dékán számadását s mindkettőt példás rendben találta.

A pénztárosi számadás szerint az egyházmegye kezelése alatt lévő tőkék végösszege:

Közpénztár: kihelyezett tőke 8303 K. Pénztári maradvány 1118 K. 11 f.

Miklós Béla alap 1802 K. 37 f., Meczner B. alap 636 K. 06 f., Gortvai alap 221 K.

Bélteki alap 273 K. 83 K., összesen: 12161 K. 66 f.
Teher 2800 K.

A dékáni számadás bevétele:

Egyh.-ker. járulékokból befolyt 6628 K, 60 f. s az ki is adatott.

Főiskolai járulékok 817 K. 25 f., s ugyanennyi kiadatott, illetve befizettetett az egyh.-ker. és főiskolai pénztárba.

Egyh. ker. papi özv.-árva-gyámintézeti évjáraadékok címén: bevétel 4720 K., Szükösi tárból segély 62 K. 45 f., pénztári maradvány 7 K. 91 f. Összes bevétel 4790 K. 36 f. Az egész összeg kiadatott az özvegyek és szükölködők részére.

II. Elnöklő esperes felhívja a járási számvevőket jelentéseik felolvasására.

Számvevőszék a jelentések alapján az egyházak számadásaira tett észrevételekhez füződőleg a következő határozati javaslatokat terjeszti az egyházmegyei közgyűléshez elfogadás végett.

1. Sárospataki járás.

Sárospatak, Erdőbénye, Sima, Viss, Tokaj, Makkoshotyka, Vámosújfalú, Sára, Tolcsva számadása rendben van. *Vissen* azonban az 1914. évi tavaszi közgyűlési jegyzőkönyv 80-ik pontja alatt megállapított 65 K. 18 fillért Szily József tokaji tanító még mindezideig nem fizette vissza.

Egyházmegyei ügyész által felszólítandó tartozásának azonnali kifizetésére.

Tokajban igen sok, 643 K. 73 f. a kamathátrálék.

Presbyterium utasíttatik a hátrálékos kamatok legrövidebb idő alatti beszedésére.

Bodrogkeresztúrtban a gondnok terhére írt 6 korona igazolatlan kiadás, az egyház bevételei közt még most sem szerepel, továbbá a Hubay József tartozásának elszámolása zavaros.

Az 1913-ik évi egyházgondnok utasítatik a 6 kor. haladéktalan befizetésére. Lelkész és gondnok pedig együttesen utasítatnak, hogy a Hubay József-féle tartozásból kérdésben lévő 62 K. 10 f. kinek kezeihez fizettetett be.

Olaszliszkán az egyházi adó még 1913-ik évről sem folyt be.

Utasítatik a presbytérium a hátrálékok behajtására.

Erdőbényén is sok a kamathátrálék.

Szigorúan utasítatik egyház presbytériuma a hátrálékos kamatok behajtására.

Bodrogzsádyban 4 kor. számadási hiba a gondnok terhére irandó s mert pénztári maradványa 709 K. 17 fillér

utasítatik az egyház presbytériuma, hogy a pénztári maradványt gyümölcsözőleg helyezze el s az összeg elhelyezéséről 30 nap alatt esperes úrhoz jelentést tegyen.

Bodrogsára adócsökkentési segélyért folyamodni vonakodik.

Egyházmegyei hatóság útján kényszerítendő adósegély kieszközlésére.

2. Tállyai járás.

Tarcal, Mezözombor, Mád, Tállya, Golop, Prügy, Ónd, Monok, Taktakenéz számadásai kifogástalanok.

Szerencs számadása igazolt, azonban az egyes címek alatti csoportosítás helytelen és túlságos nagy.

Utasítatik, hogy jövőre a csoportosításra több gondot fordítson.

Tiszaladány számadása helyes és igazolt, bár nyugtái a kívánatos rendet nélkülözik, továbbá az adócsökkentési segély munkálataiért kiadott összeg igen nagy.

Utasítatik, hogy jövőre a számadási nyugtákat rendesebben kezelje, s felszólítatik annak igazolására, hogy miért fordított 319 K 84 fillért az adósegély munkálatainak elkészítésére s igazolását 30 nap alatt esperes úrhoz terjessze be.

Csobaj számadása rendben van, de a számadás külső alakja annál rendetlenebb.

Utasítatik, hogy jövőre rendes nyugtákat, rendszeresen csoportosítva terjesszen számvevő elé.

Báj tökekimutatása hibás az 1. és 5. sz. a. bejegyzés téves: közpénztári kiadása 14 K. 75 fillérrel több, mint amennyi ki van mutatva.

Presbytérium utasítatik a tökekimutató helyesbitésére s a 14 K. 75 f. kiadási többletnek a gondnok részére való visszatérítésre.

3. *Cigándi járás.*

Semjén, Pácin, Luka, Karád, Karcsa, Ricse, Örös, Nagyrozvágy, Kisrozvágy számadása rendben van.

Karos a gondnok hirtelen történt halála s a gondnoki számadást rendezni szokott tanító hadba vonulása miatt számadását nyugták nélkül küldötte be,

Lelkész utasíttatik, hogy a gondnoki napló bejegyzései alapján állítsa össze a számadás tételeit igazoló nyugtákat s a számadást mellékleteivel együtt 30 napon belül esperes úrhoz terjessze be.

Cigánd számadása tömeges hibát mutat.

S. lelkész és gondnok felhivatik a cigándi egyház számadásának újbóli elkészítésére s annak megtörténte után az illetékes számvevőhöz való betérjesztésére.

4. Megyaszói járás.

Gesztely, Taktaharkány, Taktaszada, Kesznyéten, Ujcsanáros, Sóstófalva, Hernádkak számadása rendben van.
Alsódobsza számadása jó, de

utasíttatik, hogy a Közpénztár által kölcsön vett Tóth Mihály-féle 200 koronás alapot fizesse vissza a tármaradványból, annak levonásával tüntesse fel a pénztári maradványt, a tett intézkedését az esperesi hivatalnak 30 nap alatt jelentse.

Sajóhidvég, Hernádnémeti számadása helyes, de mindkét egyházban igen sok a kamathátralék.

Mindkét egyház gondnoka és presbiteriuma szigorúan utasíttatik, hogy a kamathátralékokat azonnal hajtassa be s jövőre a kamatot pontosan nem fizetők tartozását mondja fel.

Legyesbénye közpénztári számadása rendben van, de közpénztári tőketartozásából ifj. Török Pál és neje 80 kor. Bató Lajosné 40 kor.-ról kötvényt sem hajlandók adni, fizetni sem akarnak.

Lelkész felszólíttatik, hogy mutassa ki a fentnevezett adósok tartozásának eredetét, aztán gondnokkal együtt hasson oda, hogy a tartozás befizettség, vagy szabályszerű kötvény által biztosítottassék.

Tiszaluc számadása rendes. Az adócsökkentési segély elszámolása homályos.

Lelkész és gondnok utasítatnak, hogy az adócsökkentési segélyről, annak folyósításától kezdve visszamenőleg számoljon el s a számadás eredményét 30 nap alatt esperes úrhoz számvevő útján küldje be.

Berzék számadása rendes, közpénztári maradvány 613 K. 79 f. Toronyalap 245 K. 18 f. Harangalap 1353 K. 24 f. Beterjeszti a Szemere—Törös alapítványról szóló kimutatást az egyházkerülethez leendő bemutatás céljából.

Tudomásul vétetik.

Megyaszó közpénztári számadása példás rendben van. Tőkepénz kimutatásánál azonban már régi gyeptűt kell bolygatni. Táblás kimutatást tőkepénzeiről, alapítványairól évek óta bármilyen érélyes sürgetés dacára sem adott, a tőkékhez hozzányultak, hihető, hogy az alapok sem érintetlenek.

A legszigorúbban, anyagi felelősség mellett utasítatik a gondnok és presbyterium, hogy 30 nap alatt járási számvevő útján nt. esperes úrhoz jelentse be: 1. Miféle alapítványa és tőkepénze van Megyaszónak. 2. Hol és miként van elhelyezve (kötvényen, takarékpénztárban). 3. Rendeltetésüknek megfelelően kezeltettek és használtattak e? 4. Gondoskodott-e a presbyterium, hogy az alapítványból kölcsönzött összeg kamataival együtt visszafizettség. 5 Az alapból

vett kölcsön s a kamatok a gondnoki számadásban fel vannak-e és mikor tüntetve.

5. Szentesi járás.

Véke, Vajdácaska, Bacska, Ágcsernyő, Nagytárkány, Zemplénagárd, Révleányvár, Királyhelmece, Bodrogszemő, Nagygéres, Perbenyik számadása helyes és kifogástalan.

Alsóberecki számadása jó, azonban a községi iskolában végzett vallásoktatásért lelkésznek az egyház pénztára évente 100 koronát fizet. Minthogy e díjazásról az iskolafenntartó köteles gondoskodni, felkéri számvevőszék a tanügyi bizottság elnökét, hogy e dolgot tisztázza s e súlyos terhet az egyház pénztáráról vegye le s hasson oda, hogy ez összeget jövőben a község, mint iskolafenntartó fedezze.

Bodrogszentesen sok nyugta nem eredeti. 309 K. 74 f.-rel a kiadási tételek 13. sz. a. van elkönyvelve egyelőre, mint pénztári maradvány a tármaradványhoz csatolandó a jövőre a Konventtől vett eredeti nyugta számvevőszékhez beterjesztendő ez összegről s így vételessék ez a kiadások tételei közé.

Kistárkányban 491 kor. 86 f. kamathátrálék van feltüntetve a tőkepénzek után, kamatbevétel alig valami.

Anyagi felelősség terhe alatt utasított lelkész és gondnok a tőkepénzek kamat hátrálékainak feltétlen beszedésére s akik kamattartozásaikat ki nem fizetik, azoknak jövőre a tőke felmondandó. Tármaradvány összeadási tévedés folytán nem 16 K. 19 f., hanem 16 K. 79 f. Ez értelemben tármaradvány helyesbítendő. Eljárásukról 30 nap alatt az esperesi hivatalhoz jelentés teendő.

Lelesz. Kiadási tételek 6, 20, 21, 22, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 33. számai nyugtákkal igazolva nincsenek. Múlt évi tavaszi jkv. számvevői határozatának azon rendelkezése, mely szerint a tármaradvány 296 K. 64 f.-rel több, mint amennyi fel van tüntetve, nem vételett figyelembe egyház presbytériuma által.

Utasíttatik egyház presbytériuma, hogy a számadásért felelős gondnokot ez összeggel terhelje meg s ha a gondnok jelenben is az, akit ez összeg terhel, úgy a pénztári maradvány nem 523 K 79 f., hanem 820 K 43 f.; ha netalán új gondnok volna, e 296 K. 64 f. a felelős gondnokon haladéktalanul beveendő s erről az illetékes számvevő útján őszi közgyűlésünknek jelentés teendő.

Kiskövesd, Nagykövesd, Szomotor, Kisgéres számadását nem terjesztette be.

Szigorúan utasíttatik mind a négy egyház, hogy számadását 15 nap alatt az illetékes számvevőhöz terjessze be.

Számvevőszék mindezek jelentése után tiszteletteljesen ajánlja elfogadásra alábbi javaslatát:

A gondnoki számadások egyöntetősége céljából utasíttassanak az egyházak, hogy számadásaik készítésénél a Konvent által a normál költségvetésben megállapított csoportosítást alkalmazzák, lehetőleg szabályszerű nyomtatott nyugtát és ellennyugtát használjanak s jövőben minden költségvetés, rendes és rendkívüli adókimutatás a járási számvevőkhöz küldendő s azok javaslata alapján terjesztendő fel megerősítés céljából esperes úrhoz.

Egyházmegyei közgyűlés számvevőszék indítványát azzal a módosítással fogadja el, hogy a rendes és rendkívüli adó, valamint az évi költségelőirányzat megerősítése tárgyában beterjesztett javaslat érdembeli tárgyalását — tekintettel annak nagy fontosságára — az őszi egyházmegyei közgyűlésre halasztja, egyebekben a javaslatokat határozati erőre emeli és ezen határozatok pontos végrehajtására az érdekelteket szigorúan felhívja.

61. Olvastatott Bartha József vissi lelkész kérelme az iránt, hogy az általa a hadbavonúlt vissi lakosok szegény családtagjai számára felekezeti különbségre való tekintet nélkül tett azon adományozása, melynél fogva ő a folyó évben részükre a vissi lelkész haszonélvezetét képező lelkészi ingatlan ugar forgójából dinnyével való ültetésre 20 vékás földet 160 korona értékben teljesen díjtalanul átengedett, a lelkészi ugar forgóra — a jelentkezettek nagy számára való tekintettel — az 1916—1917. évekre is még abban az esetben is kiterjesztessék, ha a vissi lelkészi állás esetleg halálozás által időközileg megüresednék.

Egyházmegyei közgyűlés meleg elismeréssel adózik Bartha József vissi lelkésznek hazafias és emberbaráti önzetlen cselekedetéért, a megsegítettek érdekében is hosszúnak és áldásosnak kívánja ottani eredményekben gazdag munkásságát, de az esetleges jogutód nevében ily adományozásra annál kevésbbé érzi magát feljogosítottnak, mivel ily tartalmú határozatával, — bár ideiglenes hatállyal is, — díjlevél csonkítás esetére adna a törvény által szigorúan tilalmazott példát.

62. Beterjesztetvén a segélyosztó-bizottság jegyzőkönyve, egész terjedelmében közöltetik, a segélyezettek kimutatása :

a) *Allamsegélyből.*

Egyházmegyei pénztárnak	545	kor.	65	f.
BacsKay Károly	60	"	—	"
Semjéni tanító (Nagy Kálmán)	60	"	—	"
Bodrogmezői előkönyörgő	60	"	—	"
Sallay Sándornak	50	"	—	"
Gönczy Bertalan kistárkányi tanító	50	"	—	"
Tatár Mihályné	80	"	—	"
id. Zitás Istvánné	80	"	—	"
Szekeres Mihályné	60	"	—	"
Palságh Gézáné	60	"	—	"
Fodor Károlyné	60	"	—	"
Bajkai Imréné	60	"	—	"
Farkas Károlyné	60	"	—	"

b) *Baldácsy-alapból.*

Vissi egyház	100	kor.	—	f.
Szomotori egyház (pénztárnoknak küld.)	97	"	14	"
Balsai Istvánné	80	"	—	"
Gönczy Józsefné	80	"	—	"
Horkay Jánosné	80	"	—	"
Terhes Barnáné	80	"	—	"
Keresztúry Zsigmondné	80	"	—	"
Molnár Pálné	80	"	—	"
Lábos Menyhértné	80	"	—	"
Kiss Józsefné	60	"	—	"
Kovács Piroska	40	"	—	"

c) *Tolcsvai Nagy Gedeon-alapból.*

Taktakenézi egyház	50	kor.	—	f.
Bodrogkeresztúri egyház	50	"	—	"
Tóth Károly tanító	50	"	—	"
Bajusz Imre	50	"	—	"
Szathmáry Ferenc	50	"	—	"
Szombathy Dániel	50	"	—	"
Teleky Pálné	60	"	—	"
Varga Erzsébet	40	"	—	"

d) *Hollandi tárból.*

Tóth Ferencné (tanító özvegy)	---	---	60	kor.	—	f.
Bodnár Lajosné	---	---	60	„	—	„

63. Mindezen jegyzőkönyvi pontok hitelesítésére május hó 17. napja javaslatba hozatván,

annak elfogadásával hitelesítőkül kiküldetnek az elnökség mellett Dr. Kiss Sándor világi tanácsbíró, Dr. Szánthó Elek egyházmegyei ügyész és a jegyzői kar.

64. A tárgysorozatba felvett ügyek leárgyaltatván,

közgyűlés — az elnökség fáradhatatlan, bölcs vezetése iránti osztatlan elismerés megnyilatkozása közben — berekesztetik.

Az 1--64-ig terjedő közgyűlési és I—III. bírósági jegyzőkönyvi pontok a Sárospatakon 1915. év május hó 17-én tartott bizottsági ülésben

hitelesítették.

Kmf.

Dr. Kiss Sándor

vil. tanácsbíró.

Bálint Dezső

esperes.

Dr. Szánthó Elek

e.-m ügyész.

Janka Károly

e.-m. papi főjegyző.

II.

Bírósági ügyek.

I.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett az alsózempléni ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának Sárospatakon 1915. évi május hó 11. napján tartott ülésében, Bajusz Imre megyaszói ref. kántortanító díjlevél ügyében beadott felebbezés tárgyában.

Jelen voltak: A bíróság részéről: Meczner Béla e.-m. gondnok, tárgyalást vezető elnök, Bálint Dezső esperes, e.-m. elnök, Bartha József, Horváth János egyházi-, dr. Kiss Sándor, Nagy Barna, Miklós Béla, Sebeő Gyula világi tanácsbírák, dr. Szánthó Elek jegyző.

A felek részéről: Bajusz Imre panaszos és a megyaszói ref. egyház gondnoka.

Tárgyalást vezető elnök az E. T. V. t.-c. 54. §-a alapján felhívja a bíróság tagjait, hogy nyilatkozzanak, nem forog-e fenn részükről oly érdekeltégi eset, mely kizárást vonna maga után.

Ilyen nem forogván fenn, felhívta a feleket, hogy nincs-e a bíróság valamely tagja ellen oly érdekeltégi kifogásuk, mely a törv. értelmében érvényesíthető volna.

Nemleges válaszuk után az elnök a bíróságot szabályszerűen megalakítottnak jelentve ki, az érdemleges tárgyalást megnyitja s felhívja előadót az ügy ismertetésére s ennek utánna a feleket bizonyítékaik előterjesztésére s nyilatkozataik megtételére.

Az iratok ismertetése s a bizonyító eljárás befejezése után a bíróság a nyilvános ülést berekesztvén a zárt ülésben a következő, nyilvános ülésben kihirdetett

ítélet

hozta :

A bíróság a felebbezésnek helyt ad.

Indokolás :

A felebbezésnek helyt kellett adni, mert a beterveztett iratokból az igazolódott be, hogy az 1915. évi febr. hó 28. napján tartott presbyteri ülésben oly megállapodás jött létre a panaszos Bajusz Imre kántortanítóval, mely az egyházra súlyosabb fizetési kötelezettséget ró, ily megállapodás létesítéséhez pedig közgyűlési határozatra lett volna szükség. Minthogy ekként a megállapodás törvényellenes, az egyháztanácsi határozatot megsemmisíteni s a felebbezésnek helyt kellett adni.

Panaszos Bajusz Imre a kihirdetett ítélet ellen előszóval nyomban bejelentette felebbezését.

Ezzel az ülés berekesztetett.

Kelt, mint fent.

Dr. Szánthó Elek,
jegyző.

Meczner Béla,
e.-m. gondnok.

Bálint Dezső,
egyh. bir. elnök.

II.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett az alsözempléni ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának Sárospatakon 1915. évi május hó 11. napján tartott ülésében Hankó Adorján megyaszói ref. igazgató-tanítónak a megyaszói ref. egyháztanács 1915. január hó 15. napján tartott ülésének ama határozata ellen beadott felebbezés elbírálása tárgyában, mellyel nevezett az egyháztanács 200 korona helyettesi díj iránti kérelmével elutasította.

Jelen vannak: A bíróság részéről: Meczner Béla e.-m. gondnok, tárgyalást vezető elnök, Bálint Dezső esperes, e.-m.

elnök, Bartha József, Horváth János egyházi-, dr. Kiss Sándor, Nagy Barna, Miklós Béla, Sebeő Gyula világi tanácsbírák, dr. Szánthó Elek jegyzőkönyvvezető.

A felek részéről: Hankó Adorján panaszos és a megyaszói ref. egyház gondnoka.

Tárgyalást vezető elnök nyilatkozatra hívja fel a bíróság tagjait, hogy nem forog-e fenn részükről oly érdekeltségi eset, mely a törvény értelmében az üléstől leendő kizárásukat vonná maga után.

Minthogy ilyen érdekeltségi eset nem forog fenn, az elnök a feleket hívta fel, hogy nyilatkozzanak, nincsen-e a bíróság valamely tagja ellen érvényesíthető érdekeltségi kifogásuk.

Nemleges válaszuk után az elnök a bíróságot szabályszerűen megalakítottnak jelenti ki s az ülés tárgyának megnevezése után felhívta az előadót az ügy ismertetésére s ennek megtörténte után a feleket bizonyítékaik előterjesztésére s nyilatkozataik megtételére.

Az iratok ismertetése, a felek előadása s a bizonyító eljárás befejezése után az elnök a nyilvános ülést berekeszti s a bíróság zárt ülésben a következő nyilvánosan kihirdetett

ítéletet

hozta :

A bíróság a felebbezésnek helyt ad s ehhez képest kötelezi a megyaszói ref. egyházat, hogy Hankó Adorján ref. igazgató-tanítónak a kérelmezett 200 korona helyettesítési tiszteletdíjat 15 nap alatt s közigazgatási végrehajtás terhe mellett fizesse ki.

Indokolás :

Minthogy a kérelmezett 200 korona helyettesítési tiszteletdíj kifizetésére a megyaszói egyháztanács kötelező ígéretet tett s minthogy ennek kifizetése a végzett munka után egyenesen a méltányosság követelménye, ebben a panaszlott egyházat a panaszos javára el kellett marasztalni.

Ezen előszóval kihirdetett ítélet ellen a felek jogorvoslatot nem jelentvén be, jogerősnek kimondatik.
Ezzel az ülés berekesztetett.

Kelt, mint fent.

Dr. Szánthó Elek,
jegyző.

Meczner Béla,
e.-m. gondnok.

Bálint Dezső,
egyh. bir. elnök.

III.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett Sárospatakon 1915. évi május hó 11-én az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróságnak, mint fegyelmi bíróságnak Czecz András elleni fegyelmi ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak: A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Miklós Béla világi tanácsbíró elnökség, az előbbi ügyis, mint a tárgyalást vezető elnök, Horváth János, Bartha József, Keresztúry József egyházi-, Sebeő Gyula, Dr. Kiss Sándor világi tanácsbírák, Dr. Asztalos Kálmán világi aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető; felek részéről: Tószegi István, Tóth András, Krupla Mihály legyesbényei lakosok; a vád képviselőjében: Dr. Szánthó Elek ügyész.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t. c, 51. §. értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset.

A bírósági tagok kijelentik, hogy érdekelve nincsenek.

Felhívja elnök a feleket és képviselőiket, hogy nincsen-e a bíróság valamelyike ellen törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk.

Felek kijelentik, hogy nincsen.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen, és hogy az szabályszerűen megalakult, A bíróság elnöke konstatálja, hogy a felek és

tanuik szabályszerűen megidézettek Czecz András nem jelent meg.

A bíróság elnöke felhívja a feleket, hogy a bíróság illetékessége tekintetében van-e valami előadnivalójuk.

Felek kijelentik, hogy nincsen.

A bíróság elnöke ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Horváth János előadó ismerteti az ügy állását, melynek folyamán megállapítást nyert, hogy Czecz András a fegyelmi bíróság ellen régebben emelt érdekeltségi kifogást, 1914. év szeptember 30-án kelt nyilatkozataiban is fenntartja, ennek következtében elnök az E. T. V. t.-c. 52. §-a értelmében az érdekeltséget megállapítja, nyílt ülésben kihirdeti a fegyelmi bíróság azon határozatát, hogy a fegyelmi bíróság az összes iratokat bíróküldés céljából a főtiszteletű Egyházkerület egyházi elnökségéhez felterjeszti.

Kmf.

Bálint Dezső,
egyh. bir. elnök.

Id. Miklós Béla,
egyh. bir. vil. elnök.

A jegyzőkönyv hitelül

Sárospatak, 1915. május hó 20.

Bálint Dezső,
esperes.

Tárgymutató.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Esperes imádsága után, egyházmegyei gondnok a gyűlést megnyitja.
2. A gyűlést alkotó tagok neveinek felolvasása, a megjelenetek és elmaradtak igazolása.
3. Az egyházak képviselőinek igazolása megbízó leveleik alapján.
4. Dr. Kiss Sándor világi tanácsbíróvá választatván, az esküt leteszi.
5. Homoky György megválasztott tanítói képviselőnek nyilvánítatik.
6. Az újonnan választott lelkészek állásaikba beerősítetnek.
7. Nemes Zoltán bodrogszentesi tanító állásába beerősítetik.
8. Esperesi jelentés.
9. Az elhalt lelkészek emléke megörökítettik.
10. A hadba vonúlt egyházmegyei tisztviselők és kebelbeli tanítók nevei jegyzőkönyvileg megörökítettnek.
11. A megüresedett két papi tanácsbírói hivatalra a szavazás elrendeltetik.
12. Szigorú utasítás a köznap reggeli isteniszteletek megtartása és Lácán vasárnap délutánonként igehirdetés tartása tárgyában.
13. A lukai egyházban történt tömeges kitérések indokainak felderítése elrendeltetik.
14. A makkoshotycai egyházközség felhívatik, hogy presbyteriumát törvényesen szervezze.
15. A pácini egyházközség lelkészi könyvtár beszerzésére utasítatik.
16. A kebelbeli egyházközségek halaszthatatlan építkezéseinek

nyilvántartása s a szerencsi templom sürgős befedése meghagyatik.

17. Az adótartozásaikkal hátralékos egyházakhoz intézett felhívás.
18. Bucsai Kosztyu János bacskai gondnok emlékének megörökítése.
19. A szomotori egyházközségbe bizottság küldése.
20. Dévai Lajos végrendeleti hagyománya a szerencsi egyház javára.
21. A tállyai iskolában nem engedélyezett tankönyvek is használatnak.
22. Özv. Bogárdy Dánielné követeléseivel a bírósághoz utasíttatik.
23. A berzéki iskolaügy.
24. Olaszliszkai iskolai építésből folyólag Gagyi Károlynak jegyzőkönyvi köszönet nyilváníttatik.
25. Özv. Szánthó Istvánné adománya a bodrogolaszii egyház javára.
26. Rezes András az egyházmegye területén tanító-helyettesül nem alkalmazható.
27. A bírósági ülés helyének és idejének kihirdetése.
28. Az újabban beterjesztett belmissziói tervezetek jóváhagyása.
29. Jelentés a tállyai alapítványokról.
30. A tiszaladányi birtokséreلمي ügyben ügyész nemleges jelentése.
31. Nemleges jelentés a szomotori lelkészlak építési ügyében.
32. A bodrogkeresztiúri egyház templomfedési és kölcsön ügye.
33. Néhai Gecsei Péter tarcali alapítványának ügye napirendről levétetik.
34. A függőben levő nyilvántartott ügyek további nyilvántartásba vétele.
35. Esperesi jelentés a Kálvineummal kapcsolatos egyházkerületi határozat tárgyában.
36. Szigorú utasítás a népiskolai szabályrendeletben foglalt intézkedések tárgyában.
37. Az egyházmegyei közpénztár és dékáni kezelésben a csekkszámbla behozatala tudomásul vétetik.
38. Határozati javaslat a reformáció 400-ados évfordulója alkalmából országos árvaház létesítése iránt

39. Dr. Okolicsányi Kuthy Dezsőnek „a tüdővész elleni védekezés“ c. műve az iskoláknak megvételre ajánltatik.
40. Iskolai segélyalapok létesítésére az iskolafenntartó egyházközségek felhívatnak.
41. A bodroghalászi egyházközség kisajátítási szerződése.
42. Igaz József alapítólevele kiegészítve az egyházkerületre felterjesztetik.
43. A bacskai és bodrogszentesi missziói jelentések.
44. Tiszaladány kölcsön iránti kérelme harangalapjának igénybevételével.
45. Özv. Erdélyi Józsefné lelkészözvegynek a Gecsei Péter-alap egy évi kamata leánya kiházasítására kiadatik.
46. A semjéni lelkész-jelölés tárgyában beadott felebbezés a bírósághoz tétetik át.
47. A tarcali lelkészi díjlevél szabályszerű kiállítás végett az egyháznak visszaadatik.
48. Batta János vallásoktatási fuvardijának megtérítését célzó segély iránti kérelmével az egyházmegyei segélyosztó bizottsághoz utasíttatik.
49. A bodrogkeresztúri lelkészi díjlevéllel kapcsolatban a lelkészi földek területére nézve felmerült kétely eloszlátása s az ehhez fűződő utasítás.
50. Egyházkerületi képviselők kiküldése.
51. A taktaszadai egyházközség bérszerződése a gesztelyi birtok bérletére nézve jóváhagyatik.
52. Ujcsanálósi egyházfenntartási alap létesítése.
53. Sóstófalvai egyházfenntartási alap létesítése
54. Sajóhidvégi rendkívüli egyházi adóügy.
55. Czecz András kérvénye egy évi szabadságoltatása és káplántartási jogosultságának megállapítása végett a főt egyházkerületre felterjesztetik.
56. Sütő Kálmán volt semjéni lelkész javára lelkészutódjával szemben 314 korona értékű megváltandó beruházás megállapíttatik.
57. Matusz Mihálynak a taktaszadai egyház körében a lelkész távollétében végzett buzgó munkásságáért köszönet és elismerés nyilváníttatik.
58. A taktakarkányi kántortanítói díjlevélügy a tandíjkárpótlással való kapcsolatában.

59. A taktaharkányi lelkészi díjlevél megújítása végett bizottság küldetik ki.
60. Az 1914. évi számvevőszéki jelentés és az arra hozott határozatok.
61. Bartha József vissi lelkész adománya a hadbavonultak családtagjai számára.
62. Segélyosztó bizottsági jelentés az 1914. évi segélyezésekről.
63. Jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság kiküldése.

II. Bírósági ügyek.

1. Bajusz Imre kántortanító fizetési ügye.
2. Hankó Adorján megyaszói tanító felebbezése a megyaszói egyház presbyteriumának helyettesítési díjazását megtagadó határozata ellen.
3. Czecz András legyesbényei lelkész elleni fegyelmi ügy.

Az egyes pontokat jegyezték:

Janka Károly: 1—3, 6, 8—25, 27, 28, 38, 43, 50, 55—59, 61, 62, 63.

Gecse Lajos: 4, 5, 7, 29—34, 46, 47, 60.

Miskolczy Endre: 35—37, 39—42, 49, 54.

Dr. Asztalos Kálmán: 26, 44, 45, 48, 51, 52, 53. közgy. és III. bírósági pontokat.

Dr. Szánthó Elek: I., II. bírósági pontokat.

Betűsoros névmutató.

- A**gárdi e. k. 17.
Alsóbereckii e. k. 60.
Alsódobszai e. k. 60.
Bacskai e. k. 28, 43.
Bajusz Imre 5. Bír. I.
Bartha József 50, 59, 61.
Batta János 48, 49.
Báji e. k. 60.
Ifj. Bálint Dezső 60.
Berzéki e. k. 23, 60.
Bodroghalászi e. k. 41.
Bodrogkeresztúri e. k. 28, 32, 49, 60.
Bodrogközi lelkészértekezlet 13.
Bodrogolaszii e. k. 25.
Bodrogsárai e. k. 60.
Bodrogszentesi e. k. 43, 60.
Bodrogzsadányi e. k. 60.
Özv. Bogárdy Dánielné 22.
Bucsai Kosztyu János 18.
Czecz András 55. Bír. III.
Czigándi e. k. 28, 60.
Csobaji e. k. 17, 60.
Dévai Lajos 20.
Egyházak általában 11, 12, 60.
Egyházkerület 4, 5, 6, 7, 9, 18, 20, 32, 35, 38, 41, 42,
43, 50, 55, 60. Bír. I., III.
Egyházmegyei bíróság 46.
Egyházmegyei gyűlés 34.
Egyházmegyei pénztárnok 60.
Egyházmegyei tanügyi bizottság 21, 26.
Özv. Erdélyi Józsefné 45.

- Erdőbényei e. k. 60.
Esperes 1, 8, 11, 16, 23, 26, 28, 35, 45, 50, 60.
Éles István 6.
Gagy Károly 24.
Gecse Lajos 60.
Gecsey Péter 9, 33.
Hadbavonúlt egyházmegyei tisztviselők és tanítók 10.
Halmy Miklós 6.
Hankó Adorján Bír. II.
Hernádnémeti e. k. 60.
Hézsér Emil 50.
Homoky György 5, 21.
Igaz József 42.
Iskolafenntartó egyházak 36, 39, 40.
Janka Károly 19, 50.
Karosi e. k. 60.
Keresztúry József 19, 50.
Kisgéresi e. k. 17, 60.
Kiskövesdi e. k. 28, 60.
Dr. Kiss Sándor 4, 50, 63.
Kistárkányi e. k. 17, 60.
Dr. Kovács Gábor 50.
Kőrössy György 46.
Legyesbényei e. k. 60.
Leleszi e. k. 17, 60.
Lelkészerőkezet 28.
Makkoshotycai e. k. 14.
Matusz Mihály 57.
Meczner Béla 1, 50.
Megyaszói e. k. 60. Bír. I., II.
Miklós Béla 50, 56.
Missiói bizottság 43.
Molnár Ferenc 6.
Molnár László 6.
Nagygéresi e. k. 17.
Nagykövesdi e. k. 60.
Nemes Zoltán 7.
Novák Lajos 57.
Olaszliszkai e. k. 24, 60.
Ondi e. k. 28.

- Ölbey János 9.
Örösi e. k. 17.
Páczini e. k. 15.
Rezes András 26.
Sajóhidvégi e. k. 54, 60.
Sáfár István 12.
Sebeő Gyula 50, 59.
Semjéni e. k. 46, 56.
Sóstófalvai e. k. 53.
Sütő Kálmán 6, 46, 56.
Számvevőszék 60.
Dr. Szánthó Elek 30, 63.
Özv. Szánthó Istvánné 25.
Szerencsi e. k. 16, 20, 42, 60.
Székely Imre 57, 58, 59.
Szinyéri György 28.
Szomotori e. k. 19, 28, 31, 60.
Taktaharkányi e. k. 58, 59.
Taktaszadai e. k. 51.
Tarcali e. k. 33, 47.
Tállyai e. k. 28, 29.
Tiszaladányi e. k. 30, 44, 60.
Tiszalúci e. k. 60.
Tiszatokaji e. k. 28, 60.
Tolcsvai e. k. 26.
Ujcsanálosi e. k. 22, 52.
Vissi e. k. 60.
-